NEFINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE KROZ PRIMJENU OPĆEG MODULA GRI STANDARDA: STUDIJA SLUČAJA ODABRANIH VELIKIH DRUŠTAVA U RH

Jurlina, Antonela

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:124:576310

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

REFST - Repository of Economics faculty in Split

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU

EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

NEFINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE KROZ PRIMJENU OPĆEG MODULA GRI STANDARDA: STUDIJA SLUČAJA ODABRANIH VELIKIH DRUŠTAVA U RH

Mentor:

doc.dr.sc. Čular Marko

Studentica:

Antonela Jurlina

Split, rujan, 2020.

SADRŽAJ:

1. UVOD 2
   1.1. Definicija problema i predmeta rada 2
   1.2. Cilj rada 3
   1.3. Metode rada 3
   1.4. Struktura rada 4
2. NEFINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE 6
   2.1. Društveno odgovorno poslovanje 6
   2.2. Razvoj društveno odgovornog poslovanja 8
   2.3. Koristi od društveno odgovornog poslovanja 10
   2.4. Nefinancijsko izvještavanje kao prilagodba društveno odgovornom poslovanju 13
      2.4.1. Cjelovito izvještavanje poduzeća 13
      2.4.2. Financijsko izvještavanje 17
      2.4.3. Nefinancijsko izvještavanje 18
3. GRI STANDARDI 22
   3.1. Opći modul GRI standarda 25
4. KREIRANJE INDEKSA USKLAĐENOSTI S GRI STANDARDIMA 28
5. ISTRAŽIVANJE NEFINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA KROZ PRIMJENU OPĆEG MODULA GRI ZA VELIKA DRUŠTVA U RH 31
   5.1. Uzorak 31
   5.2. Rezultat istraživanja 37
6. ZAKLJUČAK 43

POPIS LITERATURE: 45

SAŽETAK: 48

SUMMARY: 49

POPIS SLIKA: 50

POPIS TABLICA: 50

1. UVOD

1.1. Definicija problema i predmeta rada

Financijsko izvještavanje je jedno od najzahtjevnijih i najvažnijih područja računovodstva. Kroz financijsko izvještavanje poduzeće pruža informacije o financijskom položaju, financijskoj uspješnosti i novčanim tokovima koje će biti korisno širem krugu, prvenstveno potencijalnim dioničarima, u donošenju ekonomskih odluka. Poduzetnici su, sukladno računovodstvenim standardima, dužni sastavljati i javno objavljivati određene financijske izvještaje. Puni set izvještaja obuhvaća bilancu, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje.[1]

Financijski rezultat je temeljni pokazatelj uspješnosti poslovanja, ali u zadnjih pedesetak godina, osim na dobit, većina poduzeća su usmjerena i na nefinancijsko izvještavanje. Poduzeća su proširila svoj utjecaj do točke u kojoj poslovanje ne utječe samo na ekonomiju, nego i na društvo i okoliš. O DOP-u se govori u onom trenutku kada poduzeće u sustavu donošenja odluka integrira brigu za okoliš i društvo.

Do nedavno je nefinancijsko izvještavanje bilo dobrovoljna praksa onih poduzeća koja su nastojala pokazati integriranu brigu za društvo i okoliš u sustavu donošenja odluka. Od 01. siječnja 2017. godine, Direktivom 2014/95/EU definirana je obveza nefinancijskog izvještavanja za poduzeća od javnog interesa s više od 500 zaposlenika. Također je obvezno i za poduzeća od javnog interesa čija je ukupna aktiva veća od 150.000.000,00 kn ili ukupni prihod veći od 300.000.000,00 kn. Poduzeća najčešće koriste smjernice Globalne inicijative za izvještavanje kojima se omogućuje izvještavanje o ekonomskim, okolišnim i društvenim učincima poslovanja.

Ovim radom analizira nefinancijsko izvještavanje kroz primjenu općeg modula GRI za 10 velikih poduzeća u RH.

[1] Prema: RIF, sadržaj i datum predaje GFI za 2019, dostupno na: https://www.rif.hr/sadrzaj-i-datumi-predaje-gfi-za-2019/ (28.06.2020.)

1.2. Cilj rada

Cilj rada je utvrditi usklađenost objave nefinancijskih informacija kroz primjenu GRI standarda za opći modul. Utvrdit će se utjecaj kreiranog Indeksa usklađenosti s GRI standardima s financijskim preformansama: ROE, ukupna imovina i financijska poluga.

Teorijski dio rada se odnosi na definiranje vrsta izvještavanja od strane poduzeća te će se definirati GRI standardi. Naglasak je na općim standardima izvještavanja.

Empirijski cilj istraživanja je utvrditi utjecaj kreiranog Indeksa usklađenosti s GRI standadima s financijskim preformansama: ROE, ukupna imovina i financijska poluga te utvrditi korelaciju između odabranih financijskih pokazatelja i GRI$_{INDEXA.}$

1.3. Metode rada

U pisanju ovog rada korištene su metode analize, sinteze, deskripcije i eksplanacije te metode i postupci koji su karakteristični za analizu nefinancijskih izvještaja, tj. induktivna i deduktivna metoda, metode dokazivanja i opovrgavanja, metoda kompilacije te druge znanstveno istraživačke metode koje su potrebne za pisanje završnog rada.[2]

Metoda analize je metoda pomoću koje se složeni pojmovi raščlanjuju na jednostavnije dijelove i elemente. Ova metoda se koristi u teorijskom dijelu rada kako bi se definirali temeljni pojmovi ovog rada.

Metoda sinteze je metoda suprotna od metode analize, tj. postupak istraživanja i objašnjavanja pojmova putem jednostavnih elemenata u složenije. Također se ova metoda koristi u teorijskom dijelu rada.

Metoda deskripcije se definira kao metoda jednostavnog objašnjavanja činjenica. Koristi se pri definiranju temeljnih pojmova rada.

[2]Prema: metode znanstveni istraživanja, dostupno na: http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf (28.06.2020.)

Metoda kompilacije je metoda preuzimanja tuđih znanstvenoistraživačkih rezultata se koristi u teorijskom dijelu rada

U empirijskom dijelu rada se koriste metode dokazivanja i opovrgavanja s ciljem dokazivanja ili opovrgavanja da usklađenost nefinancijskih izvještaja poduzeća s GRI standardima. Svrha metode dokazivanja je utvrditi točnost neke spoznaje, dok se metoda opovrgavanja sastoji u pobijanju određene teze.

Induktivna i deduktivna metoda se također koristi u empirijskom dijelu rada. Pomoću induktivne metode se temeljem analiza pojedinačnih činjenica dolazi do općeg zaključka, a deduktivnom metodom se temeljem općeg zaključka dolazi do pojedinačnih zaključaka.

1.4. Struktura rada

Ovaj rad se sastoji od šest poglavlja.

U prvom, uvodnom dijelu, definiraju se problem i predmet rada te se utvrđuju ciljevi istraživanja. Definiraju se i metode koje se koriste u pisanju ovog rada te sama struktura rada.

Društvena odgovornost poslovanja, koja je osnova nefinancijskom izvještavanju je prikazana u drugom dijelu rada. Definirat će se opća definicija društveno odgovornog poslovanja, prikazati područja koja su obuhvaćena DOP-om te će se navesti modeli, vrste i strategije društvene odgovornosti poduzeća.

GRI standardi su prikazani u trećem dijelu rada nakon čega je prikazano kreiranje Indeksa usklađenosti s GRI Standardima.

Peti dio rada je empirijski dio. U ovom dijelu se analizira nefinancijsko izvještavanje kroz primjenu općeg modula GRI Standarda za 10 izabranih velikih društva koja posluju na području RH:

1. INA d.d.
2. HT d.d.
3. Podravka d.d.

4. Valamar riviera d.d.
5. Petrokemija d.d.
6. AD Plastik d.d.
7. Varteks d.d.
8. Croatia Airlines d.d.
9. Atlantic grupa d.d.
10. HEP d.d.

Utvrdit će se i utjecaj kreiranog Indeksa usklađenosti s GRI standardima s financijskim preformansama: ROE, ukupna imovina i financijska poluga.

Zaključak, popis literature, slika te tablica kao sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku uz tri ključne riječi bit će prikazano u zadnjem, šestom dijelu rada.

2. NEFINANCIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uspješno poslovanje je glavni cilj osnivanja svakog poduzeća. Kroz financijsko izvještavanje poduzeće predstavlja svoje rezultate poslovanja te komunicira s potencijalnim i već postojećim dioničarima. Financijski rezultat je temeljni pokazatelj uspješnosti poslovanja, ali u zadnjih pedesetak godina, osim na dobit, većina poduzeća su usmjerena i na društveno odgovorno poslovanje. O DOP-u se govori u onom trenutku kada poduzeće u sustavu donošenja odluka integrira brigu za okoliš i društvo.

Multinacionalne kompanije često su bile izložene napadima okoline zbog svoje politike poslovanja prema okolišu ili zaposlenicima. Društvena zajednica je razvila određena očekivanja i pravila koja su bila razlog uvođenja proaktivnog ponašanja, odnosno prakse koja se unaprijed definirala kao osjetljiva prema okolišu i društvu. Dok neosjetljivost prema okolišu i zajednici poduzeće izlaže napadima od strane javnosti, DOP uvelike doprinosi pozitivnom rastu i razvoju. Time su dobri poslovni rezultati prestali biti jedinim mjerilom za vrednovanje uspješnosti tvrtke.

2.1. Društveno odgovorno poslovanje

Društvena odgovornost definira se kao „inteligentna i objektivna briga za dobrobit društva što ograničava ponašanje pojedinaca i korporacija od krajnje destruktivnih aktivnosti, bez obzira koliko one brzo bile profitabilne te vodi u smjer pozitivnih doprinosa dobru ljudi, što može biti definirano na različite načine“.[3]

Koncept društveno odgovornog poslovanja se mijenjao kroz povijest te postoji mnoštvo definicija. H. R. Bowena se smatra „ocem utemeljiteljem“ pojma društvena odgovornost poslovanja, a njegova definicija glasi: „Društvena odgovornost poslovnih ljudi (biznismena) odnosi se na obveze poslovnih ljudi da slijede one politike, donose one odluke i da poduzimaju one pravce djelovanja koji su poželjni sa stajališta društvenih ciljeva i vrednota“.[4]

[3]Andrews,1971. citirano prema: Peterson i Hermans, (2003), str. 199., navedeno u Kundid 2012. https://hrcak.srce.hr/94159 (29.06.2020.)

[4] Letica B., (2010.), Doba odgovornosti: Korporacijska društvena odgovornost u vrijeme svjetske financijske krize, MATE d.o.o., str.51.

Zappi društveno odgovornim poslovanjem smatra uzimanje u obzir višestrukih interesa onih na koje trgovačko društvo utječe svojim djelovanjem, a koji istovremeno mogu utjecati na uspješnost poslovanja trgovačkoga društva.[5]

Hopkins definira društveno odgovorno poslovanje kao 'pažnju s kojom se na etičan i društveno odgovoran način odnosimo prema interesno-utjecajnim skupinama koje se nalaze izvan, ali i unutar organizacije. Cilj društvene odgovornosti je da uz očuvanje profitabilnosti istovremeno omogući stvaranje visokih standarda života za interesno-utjecajne skupine izvan i unutar poduzeća.[6]

Eilbirt i Pakret koncept društveno odgovornog poslovanja opisuju kroz dvije faze dobrosusjedskih odnosa. Prva faza se odnosi na to da se ne čine stvari koje bi pokvarile dobrosusjedske odnose, a druga faza da postoji obveza pomaganja susjedima.

Sethi je smatrao da korporacija ima tri vrste društvenih obveza na kojima treba temeljiti svoje ponašanje:[7]

a) društvene obveza (social obligation): poštovati zakonske propise i tržišna ograničenja
b) društvena odgovornost (social responsibility): poštovati društvene norme, vrijednosti i očekivanja
c) društvena reakcija (social responsiveness): anticipativno i preventivno prilagođavanje društvenim potrebama.

Praksa društvene odgovornosti se može primijeniti na mnogo načina. Uvelike ovisi o potrebama poduzeća, o njegovoj upravljačkoj praksi te o samom okruženju. Ne postoji jedinstven recept za uvođenje ovog koncepta. Nije realno očekivati da društveno odgovornim aktivnostima poduzeće ne bi smjelo ostvariti nikakvu korist. Bez obzira kojom se aktivnosti poduzeće bavi, dotiče svoje interne i eksterne okoline. Uspjeh samog poduzeća ovisi o stvaranju veće vrijednosti za potrebe raznih interesnih grupa uz istovremeno smanjenje nepoželjnih aktivnosti.

---

[5]Kundid, (2012.), Društveno odgovorno poslovanje banaka u Republici Hrvatskoj, 499. str, https://hrcak.srce.hr/94159 (29.06.2020.)
[6]Hopkins, M. (2005) prema Hopkins, M. (2006), What is Corporate Social Responsibility all about, John Wiley&Sons, Ltd., Journal of Public Affairs, August-November, str 299.
[7]Letica B. (2010.), Doba odgovornosti: Korporacijska društvena odgovornost u vrijeme svjetske financijske krize, MATE d.o.o., str.51.

2.2. Razvoj društveno odgovornog poslovanja

Društveno odgovorno poslovanje pojavilo se kao odgovor na napad multinacionalnih kompanija zbog njihovih politika poslovanja. Društvena zajednica je razvila određena očekivanja o samom odnosu prema zaposlenicima i okolišu. Većina važnijih odluka, promjene internih aktova, smjernica i načela, nastala su s trendom globalizacije svijeta.

U Hrvatskoj je taj proces dodatno obilježen pristupanjem EU, pristupom svjetskom tržištu, povećanjem utjecaja tvrtki na društvene procese, povećanjem veličine tvrtki, kao i promijenjenom ulogom Vlade te jačanjem utjecaja civilnog društva. Kako u svijetu, tako i u Hrvatskoj progresivno raste utjecaj institucija civilnog društva kao mjera protuteže gotovo bezgraničnoj moći korporacija.[8]

Događaji u svijetu	Godina	Evolucija DOP-a
	1983./84.	Osnovan Business in the Community (Gospodarstvo u zajednici – BiTC)
Izvještaj Gro Harlem Bruntland	1987.	Okrugli stol u Cauxu, osnovan Sustainability
Ujedinjenje Njemačke nakon pada Berlinskog zida	1990.	Osnovan je IBLF (The Prince of Wales International Business Leaders Forum – Međunarodni forum poslovnih lidera princa od Walesa)
Sastanak na vrhu u Riju	1991.	Oformljena grupa za gospodarstvo Amnesty Internationala
Shall BrantSpar	1992.	Osnovani su World Business Council for Sustain Development (Svjetski poslovni savjet za održivi razvoj – WBCSD) i Business for Social Responsibility (Poslovni svijet za društvenu odgovornost – BSR)
Nike/Dječji rad	1995.	Osnovan CSR Europe
Trobilančni koncept	1996.	ISO 14000; Svjetski gospodarski forum (WEF) Odjel za korporativno građanstvo
	1997.	SA 8000, Inicijativa za etično trgovanje, Globalna inicijativa za izvještavanje, Svjetska banka – Poslovni partneri za razvoj
	1998.	Vlada Ujedinjenog Kraljevstva – postavljen Ministar za DOP Kopenhaški centar (The Copenhagen Centre)
	1999.	Globalna Sulivanova načela
	2000.	UN-ov Globalni sporazum
Skandali Enron i Worldcom, UNDP-ov sastanak na vrhu o održivom razvoju	2001.	Zelena knjiga EU WEF – Inicijativa za globalno korporativno građanstvo: Promocija europskog okvira DOP-a
	2002.	EU – Priopćenje o društvenoj odgovornosti poduzeća (EU Cummunication Concerning Corporate Social Responsibility – Bijela knjiga)
	2003.	UNDP-ovi Milenijski razvojni ciljevi, Ekvatorska načela

Slika 1: Okvirni razvoj društveno odgovornog poslovanja u svijetu

[8] Šijaković A., Krišto I., Batak M. (2013.): Stručni rad: Društveno odgovorno poslovanje i zaštita zdravlja i sigurnost na radu, str. 361.

Izvor: Šijaković A., Krišto I., Batak M.,(2013.) Stručni rad: Društveno odgovorno poslovanje i zaštita zdravlja i sigurnost na radu, str. 361.

Na slici 1 prikazan je okvirni razvoj društveno odgovornog poslovanja u svijetu. Iz slike je vidljivo kako se razvoj društvene odgovornosti poslovanja temeljio na većim aferama u poslovnom svijetu. Važne odluke, akti, načela kao i organizacije donesene se upravo nakon afera. Za primjer možemo navesti osnivanje CSR Europe koje je osnovano nakon što se u poduzeću Nike otkrilo iskorištavanje dječje radne snage. Enron je "poznat" po aferi utaje poreza, Wal-Mart je kršio prava radnika i sl.

Kako god bilo, društveno odgovorno poslovanje je trend koji je započeo i koji će još dugo trajati. Razvijena društva bolje prihvaćaju ovaj sustav, a razvoj DOP-a u poduzeću može se prikazati kroz sljedeće faze:

Tablica 1: Faze razvoja društvene odgovornosti – razina poduzeća

Naziv faze	**Fokus poduzeća**
Defanzivna	Poriče praksu, rezultate i odgovornost. Bori se cijelo vrijeme.
Popustljiva	Prihvaćanje odgovornosti koje se bazira na plaćanju troškova.
Upravljačka	Uključivanje etičkih, socijalnih i ekoloških dimenzija u sržne poslovne aktivnosti.
Strateška	Integracija etičkih, socijalnih i ekoloških dimenzija poslovanja u sržne poslovne strategije.
Civilna	Promocija šire industrijske percepcije i društvene odgovornosti poduzeća kao standardne poslovne prakse.

Izvor: Vrdoljak Raguž, I. i Hazdovac, K. (2014.): Društveno odgovorno poslovanje i hrvatska gospodarska praksa, Oeconomica Jadertina, Zadar, br 1., str 44.

Na tablici 1 prikazane su faze razvoja DOP-a u poduzeću. Iz navedenog, vidljivo je kako razvoj DOP-a ovisi u razvoju samog poduzeća. Poricanje prakse, rezultata i odgovornosti je karakteristično za defenzivnu fazu razvoja. Druga faza je ona popustljiva gdje poduzeće prihvaća odgovornost koja se bazira na plaćanju troškova. Uključivanje i integracija etičkih, socijalnih i ekoloških dimenzija u sržne poslovne aktivnosti karakteristično je za upravljačku i stratešku fazu. U posljednjoj, civilnoj fazi, poduzeće promovira prihvaćanje DOP-a kao standardne poslovne prakse.

2.3. Koristi od društveno odgovornog poslovanja

Primjenjujući društveno odgovorne aktivnosti, poduzeća uvelike mogu ostvariti korist. Ključna činjenica kod primjene DOPa u poslovanju poduzeća je da se smatra investicijom, a ne troškom.

Van de Ven (2008) promatra društveno odgovorno poslovanje kao "win-win" perspektivu. Smatra da se prikupljanjem sredstava za dobrotvornu svrhu te jačanjem svijesti građana o problemima zajednice u kojoj se nalazi, zajednica može povezati s poduzećem te tako poduzeće može profitirati jačanjem pozicije brenda.

Business for Social Responsibility je jedna od vodećih neprofitnih organizacija u svijetu te pruža tvrtkama informacije u vezi s povezivanjem korporativne društvene odgovornosti i relevantnog poslovanja i strategija. Na osnovi njenog istraživanja može se zaključiti da su tvrtke koje posluju prema konceptu društvene odgovornosti ostvarile niz različitih korist:[9]

- Povećanje prodaje i udjela na tržištu
- Jačanje pozicije marke
- Jačanje korporativnog imidža i utjecaja
- Jačanje sposobnosti za privlačenje, motiviranje i zadržavanje zaposlenika
- Smanjenje troškova poslovanja
- Povećanje privlačnosti za investitore i financijske analitičare

Prema Bagić et al. (2006), društveno odgovorno poslovanje je znatno više od "činjenja dobra zato da bi se osjećali dobro." Poduzeća u sve većoj mjeri prepoznaju poslovnu opravdanost društveno odgovornog poslovanja, a među ključne koristi ubrajamo:[10]

- Upravljanje ugledom, robnom markom i rizikom
- Konkurentnost i tržišno pozicioniranje

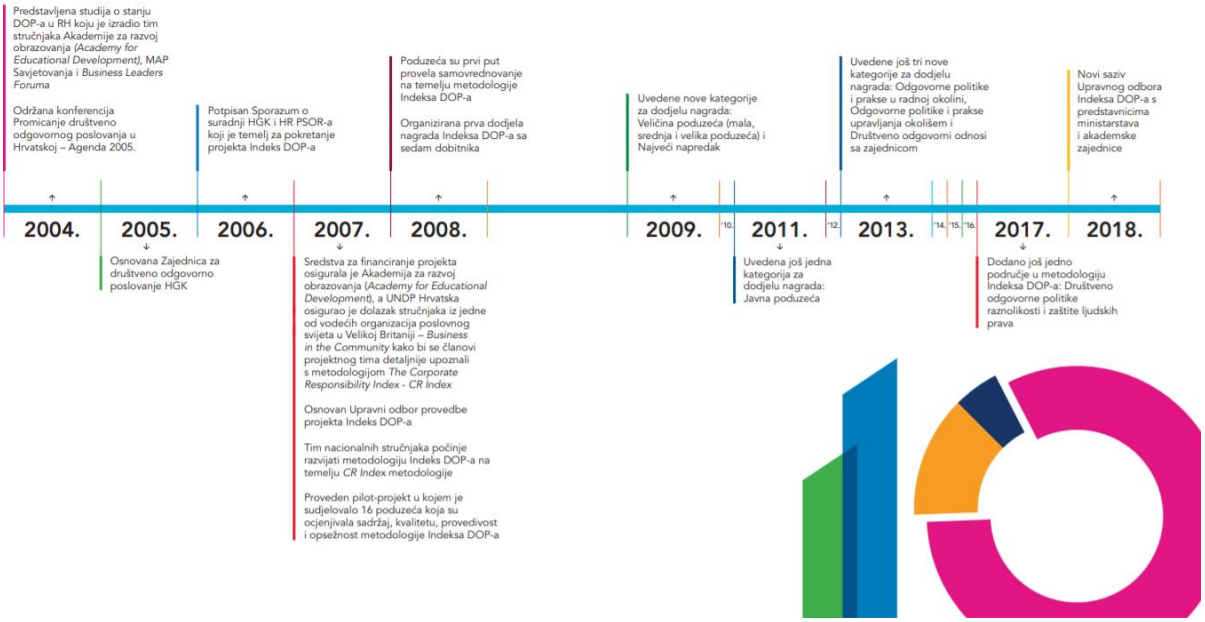
[9] Kotler, P., Lee, N. (2009.), Društveno odgovorno poslovanje. M.E.P. d.o.o., Zagreb
[10] Radman Peša A., Glavočević A. (2013.), Duštveno odgovorno poslovanje i CRM kao način integriranja društvene odgovornosti u marketinške aktivnosti, str.31

- Zapošljavanje nove radne snage, motivacija i zadržavanje zaposlenika
- Učinkovitost poslovanja

Projekt Indeks DOP nastao je kao dodatan poticaj razvoju DOP-a na području Republike Hrvatske. Provodi ga Hrvatska gospodarska komora te Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj.

Indeks DOP-a je metodologija za ocjenjivanje odgovornih praksi u poslovanju hrvatskih tvrtki. Ujedno i nagrada koju jednom godišnje u kategoriji malih, srednjih, velikih i javnih tvrtki zajednički dodjeljuju HGK i HRPSOR.[11]

Događaj koji je obilježio nastanak politike društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj je prva nacionalna konferencija o DOP-u pod nazivom Agenda 2005., održana 8. prosinca 2004. godine.

Slika 2:Kronološki prikaz Indeksa DOP-a u Hrvatskoj

Izvor: Hrvatska gospodarska komora, Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj: Indeks DOP-a Društveno odgovorno poslovanje, 10 godina provedbe projekta, str. 9, dostupno na: https://www.hgk.hr/documents/indeks-dop-a10-godina-provedbe-projekta5c0532d763c50.pdf (01.07.2020.)

[11] HGK (2020.): O projektu indeks DOP-a, dostupno na: https://dop.hgk.hr/ (01.07.2020.)

Na slici 2 prikazan je kronološki razvoj Indeksa DOP-a u Hrvatskoj. Iz slike su vidljive sve održane konferencije kako bi se promicalo društveno odgovorno poslovanje u Republici Hrvatskoj. Osnovana je Zajednica za društveno odgovorno poslovanje HGK te je potpisan Sporazum o suradnji HGK i HR PSOR-a koji je temelj pokretanja Indeksa DOP-a. U narednim godinama su organizirane prve dodjele nagrade Indeksa DOP-a te su se uvele dodatne kategorije za dodjelu nagrada.

Indeks DOP-a je metodologija za ocjenjivanje odgovornih praksi u poslovanju hrvatskih tvrtki. Ujedno i nagrada koju jednom godišnje u kategoriji malih, srednjih, velikih i javnih tvrtki zajednički dodjeljuju HGK i HR PSOR.[12]

Upitnik za Indeks DOP-a se svake godine upućuje preko 2.000 poduzeća s područja RH, ali popunjavanju upitnika mogu pristupiti i drugi poduzetnici, ako poslovanje njihovih poduzeća zadovoljava uvjete za pristupanje popunjavanju upitnika. Svake godine upitnik je moguće ispunjavati od sredine rujna i u trajanju od minimalno 45 dana, a svako će pozvano poduzeće dobiti svoju poveznicu pod kojom će ispunjavati upitnik.

Prema upitniku se ocjenjuje poslovanje poduzeća prema narednih 7 kriterija:[13]

- Ekonomska održivost
- Uključenost društveno odgovornog poslovanja u poslovnu strategiju
- Radna okolina
- Zaštita okoliša
- Tržišni odnosi
- Odnosi sa zajednicom
- Odgovorne politike raznolikosti i zaštite ljudskih prava

Temeljem rezultata iz upitnika i odluke stručnog povjerenstva najbolje tvrtke budu i nagrađene. Ova nagrada se dodjeljuje od 2008. godine. U kategoriji velikih poduzeća, 2019. godine, dobitnik je AD Plastik, u kategoriji srednjih nagrađen je HiPP Croatia, u kategoriji malih nagrada je otišla Media Valu, dok je u kategoriji javnih poduzeća laureat tvrtka Odašiljači i veze.

[12] HGK (2020.): O projektu indeks DOP-a, dostupno na: https://dop.hgk.hr/ (01.07.2020.)
[13] Ibidem.

Četiri su kompanije nagrađene i po pojedinim područjima. Tako je za područje Odgovorne politike i prakse u radnoj okolini dobitnik Heineken Hrvatska, nagrada za područje Odgovorne politike i prakse upravljanja okolišem otišla je Ericsson Nikoli Tesli, za područje Društveno odgovorni odnosi sa zajednicom dobitnik je Dvokut ecro, a za područje Društveno odgovorne politike raznolikosti i zaštite ljudskih prava INA – industrija nafte.[14]

2.4. Nefinancijsko izvještavanje kao prilagodba društveno odgovornom poslovanju

U ovom dijelu rada definirat će se cjelovito izvještavanje poduzeća te njegovi aspekti. Prikazat će se prednosti cjelovitog izvještavanja, a financijsko i nefinancijsko izvještavanje će se opširnije opisati.

2.4.1. Cjelovito izvještavanje poduzeća

Proučavanjem financijskih izvještaja poduzeća, može se zaključiti da je fokus poduzetnika prilikom izvještavanja bio isključivo na zakonski propisanom obliku izvještavanja (financijsko izvještavanje). "Zahvaljujući" raznim aferama koje su obilježile poslovni svijet, sve više poduzeća uočavaju potrebu za nefinancijsko izvještavanje.

Cjelovito izvještavanje se smatra integriranom vrstom izvještavanja koja objedinjuje financijsko s nefinancijskim izvještavanjem s ciljem izvještavanja dionika poduzeća o ekonomskim, ekološkim te društvenim aspektima poslovanja poduzeća.[15]

U početku je cjelovito izvještavanje bilo na dobrovoljnoj osnovi. Trenutno u Zakonu u računovodstvu postoji propisana obveza nefinancijskog izvještavanja za određene kategorije poduzeća što uvelike doprinosi razvoju nefinancijskog izvještavanja, odnosno cjelovitog izvještavanja.

[14] Privredni.hr, dodijeljene nagrade indeks DOP-a,https://privredni.hr/dodijeljene-nagrade-indeks-dop-a (01.07.2020.)
[15] IDOP: Prednosti integiriranog izvještavanja, dostupno na: http://idop.hr/hr/izvjestavanje/izvjestavanje/integrirano-izvjestavanje/prednosti-integriranog-izvjestavanja/ (01.07.2020.)

Obveznici sastavljanja i objavljivanja nefinancijskih informacija prema Zakonu o računovodstvu su:[16]

- Veliki poduzetnici koji su subjekti od javnog interesa i koji na datum bilance imaju više od 500 zaposlenika tijekom poslovne godine
- Veliki poduzetnici čija ukupna aktiva prelazi 150. mil kn, ili čiji je ukupni prihod veći od 300 mil.kn

Prema statistici Europske komisije, broj poduzeća koji su obavezni objaviti svoje nefinancijsko izvješće, povećat će se za skoro 90 %, odnosno, od s 2.500 poduzeća na 18.000. Također, prema planovima Europske komisije, obveza nefinancijskog izvještavanja proširit će se na mala i srednja poduzeća.

Cjelovito izvještavanje se može prikazati kroz tri aspekta koji su prikazani u sljedećoj slici.

Slika 3: Aspekti cjelovitog izvještavanja

Izvor: Markota Vukić, N.: Nefinancijsko izvještavanje kao nova obveza iz Zakona o računovodstvu, dostupno na: http://www.idop.hr/media/61439/predavanje-nefinancijsko-izvjescivanje.pdf (01.07.2020.)

[16]Vukić, N. (2015.): Izvještavanje o nefinancijskim informacijama prema novom Zakonu o računovodstvu i Direktivi 2014/95/EU, RRIF d.o.o., Zagreb, broj 12

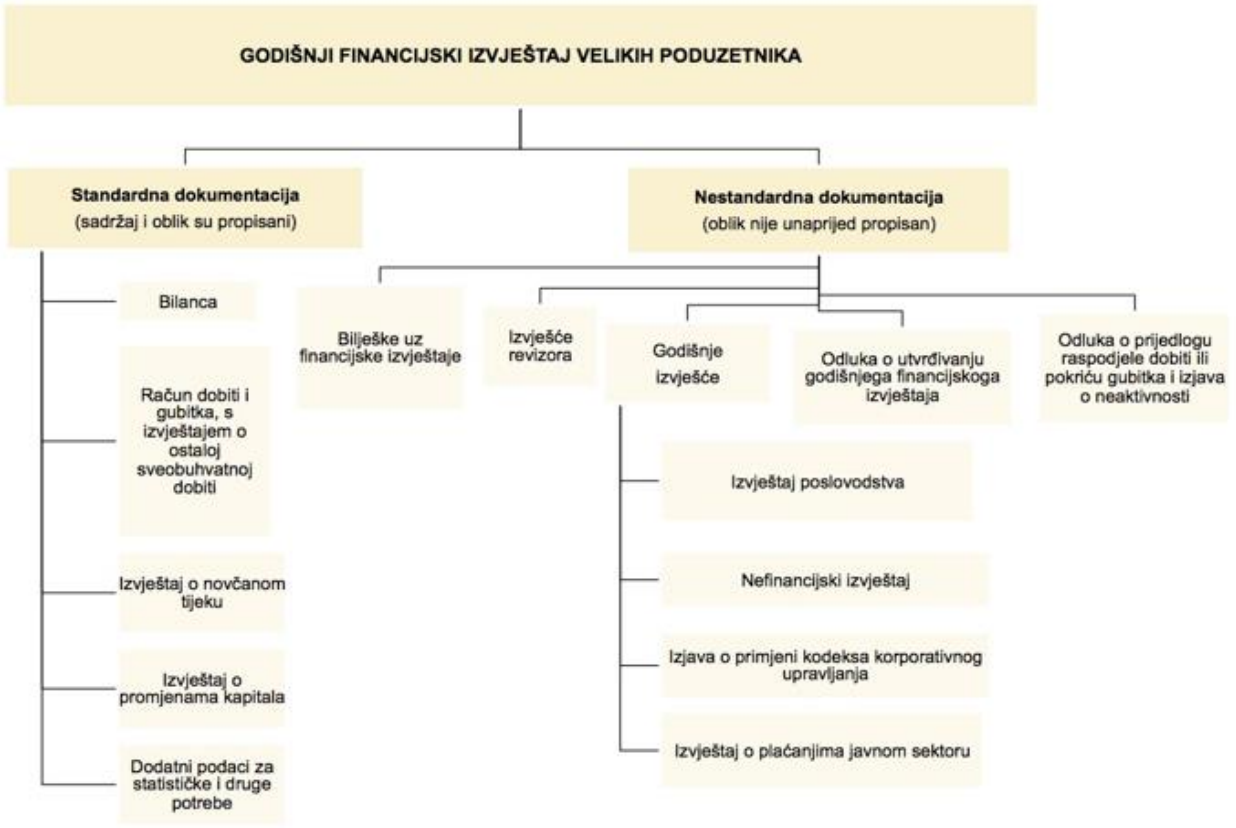
Iz slike broj 3 vidljivo je kako se cjelovito izvještavanje prikazuje kroz društveni, okolišni i ekonomski aspekt. Društveni aspekt čine relevantni pokazatelji pomoću kojih poduzetnik prikazuje utjecaj svog poslovanja, proizvoda i usluga na društvo poput brige o lokalnoj zajednici, zdravlju i sigurnosti kupaca, uravnoteženosti između rada i slobodnog vremena, jednakim plaćama i radnim uvjetima za oba spola te sigurnost na rad. Okolišni aspekt izvještavanja čine relevantni pokazatelji pomoću kojih poduzetnik prikazuje utjecaj svog poslovanja na okoliš poput tehnologije koju koristi prilikom proizvodnje, iskorištavanju prirodnih resursa i sl. Ekonomski aspekti poslovanja odnosi se na sve one pokazatelje uz čiju pomoć poduzetnik ostvaruje profit. Prikazuje se ekonomski učinak, prisutnost na tržištu kao i sama antikorupcijska politika.

Prednosti cjelovitog izvještavanja za poduzeće su sljedeće:[17]

- Bolje razumijevanje menadžmenta poduzeća o strategiji poduzeća i društvenih, okolišnih, te ekonomskih utjecaja
- Obuhvatniji i opsežniji pregled za smanjenje rizika
- Povećana mogućnost za novim poslovnim mogućnostima
- Bolje razumijevanje resursnih ograničenja koji rezultiraju inovacijama novih dobara i usluga
- Upravljanje rizicima što rezultira smanjenjem troškova i efikasnijim poslovanjem te
- Povećana razina unutarnje i vanjske svijesti, te reputacije što rezultira većom lojalnosti i manjim troškovima zapošljavanja i zadržavanja zaposlenika

Složenost cjelovitog izvještavanja prikazano je na sljedećoj slici. Prikazani su financijski i nefinancijski izvještaji uz napomenu kako se potrebna dokumentacija razlikuje ovisno o kategorizaciji poduzetnika. Iz navedenog je vidljivo kako je dokumentacija najsloženija od velikih poduzeća, dok je za mala i mikro poduzeća uvelike jednostavnija.

[17]Markota Vukić, N.: Nefinancijsko izvještavanje kao nova obveza iz Zakona o računovodstvu, dostupno na: http://www.idop.hr/media/61439/predavanje-nefinancijsko-izvjescivanje.pdf (03.07.2020.)

Slika 4: Godišnji financijski izvještaj velikih poduzetnika

Izvor: Vukić, N. (2015.): Izvještavanje o nefinancijskim informacijama prema novom Zakonu o računovodstvu i Direktivi 2014/95/EU, RRIF d.o.o., Zagreb, broj 12

Na slici broj 4 je grafički prikaz godišnjeg financijskog izvještaja velikih poduzetnika. Sadržaj i oblik standardne dokumentacije su propisani zakonom, dok za nestandardnu dokumentaciju oblik izvještavanja nije unaprijed definiran. Za mikro, mala i srednja poduzeća, zakonski je propisana manje opsežna dokumentacija. Na dobrovoljnoj osnovi, ako žele, mogu prezentirati opsežnu dokumentaciju.

Kod nestandardne dokumentacije se javlja problem prezentiranja podataka. Naime, kako zakonska forma nije definirana, poduzetnici je prilagođavaju svom poslovanju. Često je prikazuju vrlo šturo te prezentiraju podatke na način na koji njima odgovara (predstavljanje poduzeća u najboljem mogućem smislu bez obzira na stvarne podatke).

2.4.2. Financijsko izvještavanje

Svako poduzeće je dužno sastavljati financijske izvještaje u zakonski propisanom obliku. Financijsko izvještavanje prikazuju uspješnost poslovanja poduzeća, njegovu imovinu, obveze, glavnicu, prihode, rashode, dobit, gubitak te ostale promjene glavnice i novčane tokove poduzeća. Temelje se isključivo na evidentiranim poslovnim promjenama koje su rezultat prošlih poslovnih događaja te su prvenstveno namijenjeni investitorima i ostalim eksternim dionicima poduzeća.[18]

Temeljna financijska izvješća su:[19]

- Bilanca – izvještaj o financijskom položaju
- Račun dobiti i gubitka – izvještaj o dobiti, uključujući i izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
- Izvještaj o novčanim tokovima
- Izvještaj o promjenama kapitala
- Bilješke uz financijske izvještaje

Financijski izvještaji se sastavljaju sukladno Zakonu o računovodstvu, Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijski izvještaja te sukladno standardima izvještavanja koja ovise o veličini poduzeća.[20]
Zbog fokusa rada na nefinancijsko izvještavanje, financijska izvješća se neće detaljno obrađivati u ovom dijelu rada.

[18] Perčević, H.: Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, dostupno na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf (03.07.2020.)
[19] Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html (03.07.2020.)
[20] Perčević, H.: Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, dostupno na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf (03.07.2020.)

2.4.3. Nefinancijsko izvještavanje

Kao što je već spomenuto, obveznici izrade nefinancijskog izvješća su veliki poduzetnici koji su subjekti od javnog interesa koji na datum bilance imaju više od 500 zaposlenika tijekom poslovne godine, čija ukupna aktiva prelazi 150. mil kn, ili čiji je ukupni prihod veći od 300 mil. kn. Mikro, mala i srednja poduzeća nisu obveznici sastavljanja nefinancijskih izvještaja, ali ih mogu sastavljati na dobrovoljnoj osnovi. Prema planovima Europske komisije, i ovakva poduzeća, postat će obveznici sastavljanja nefinancijskih izvješća.

Godinu dana nakon usvajanja Direktive 2013/34/EU, donesena je Direktiva 2014/95/EU o izmjeni Direktive 2013/34/EU u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa. Veliki poduzetnici uz financijske izvještaje trebaju objavljivati i ostale izvještaje koji sadržavaju nefinancijske informacije, a od 1. siječnja 2017. godine, izvještavanje nefinancijskih informacija postaje mnogo detaljnije.[21] Poduzetnici su dužni objaviti nefinancijsko izvješće do 31. srpnja, odnosno do 31. listopada ako je riječ o konsolidiranom izvješću (izuzev poduzetnika kojima se poslovna godina ne poklapa s kalendarskom godinom).[22]

Prema Zakonu o računovodstvu, čl. 3, subjekti od javnog interesa su:[23]

- Trgovačka društva čiji vrijednosni papiri kotiraju na burzi neke od država članica EU
- Kreditne institucije
- Institucije za elektronički novac
- Društva za osiguranje
- Društva za reosiguranje
- Leasing društva
- Društva za upravljanje UCITS fondovima
- Društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima
- UCITS fondovi

[21] Markota Vukić, N.: Nefinancijsko izvještavanje kao nova obveza iz Zakona o računovodstvu, dostupno na: http://www.idop.hr/media/61439/predavanje-nefinancijsko-izvjescivanje.pdf (05.07.2020.)
[22] Vukić, N. (2015.): Izvještavanje o nefinancijskim informacijama prema novom Zakonu o računovodstvu i Direktivi 2014/95/EU, RRIF d.o.o., Zagreb, broj 12
[23] Narodne novine (2020.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., broj 42, čl. 21

- Alternativni investicijski fondovi
- Mirovinska društva
- Društva za dokup mirovine
- Faktoring društva
- Investicijska društva, burze te druge vrste društava koje su značajne za djelovanje tržišta kapitala
- Trgovačka društva te druge pravne osobe koje se smatraju pravnim osobama od posebnog interesa za RH
- Trgovačka društva koja su samostalno ili sa svojim ovisnim društvima tijekom prethodne godine zapošljavala preko 5.000 zaposlenih ili imala aktivu bilance veću od 5 mlrd kn na posljednji dan poslovne godine

Kako bi se poboljšala dosljednost i usporedivost nefinancijskih izvještaja koja se obavljaju diljem Unije, definirane su stavke koje bi izvješće trebalo sadržavati.

NEFINANCIJSKI ILI DRUŠTVENO ODGOVORNI ASPEKTI POSLOVANJA	Ako se od poduzetnika traži da izradi nefinancijski izvještaj, on bi prema određenom aspektu trebao sadržavati poduzete mjere o:
OKOLIŠNI ASPEKT	- aktualnim i predvidljivim učincima poslovanja poduzeća na okoliš te, prema potrebi, na zdravlje i sigurnost - uporabi obnovljivih i/ili neobnovljivih izvora energije - emisiji stakleničkih plinova - uporabi vode i - onečišćenju zraka
DRUŠTVENI ILI KADROVSKI ASPEKT	- jamčenju jednakosti spolova - provedbi temeljnih konvencija Međunarodne organizacije rada, uvjetima rada, socijalnog dijaloga, poštovanju prava radnika na informacije i savjetovanje, poštovanju prava sindikata, zdravlju i sigurnosti na poslu te dijaloga s lokalnim zajednicama i/ili na mjere poduzete radi osiguravanja zaštite i razvoja tih zajednica
POŠTOVANJE LJUDSKIH PRAVA, BORBA PROTIV KORUPCIJE I PODMIĆIVANJA	- sprječavanju kršenja ljudskih prava i/ili važećim instrumentima za borbu protiv korupcije i podmičivanja

Slika 5: Stavke nefinancijskih izvještaja

Izvor: Vukić, N. (2015.): Izvještavanje o nefinancijskim informacijama prema novom Zakonu o računovodstvu i Direktivi 2014/95/EU, RRIF d.o.o., Zagreb, broj 12

Iz slike broj 5, vidljivo je kako bi nefinancijska izvješća trebala sadržavati poduzete mjere vezane uz okolišna pitanja, socijalna i kadrovska pitanja te ljudsku borbu protiv korupcije i podmićivanja.

Okolišna pitanja su povezana s aktualnim i predvidljivim učincima poslovanja poduzeća na okoliš te prema potrebi na zdravlje i sigurnost. Između ostalog, povezani su i s uporabom obnovljivih i neobnovljivih izvora energije. Socijalna i kadrovska pitanja se baziraju na jačanju jednakosti među spolovima, poštivanju prava radnika te poštivanju prava sindikata, zdravlja i sigurnosti na poslu. Ljudska borba te borba protiv korupcije i podmićivanja povezana je sa sprječavanjem kršenja ljudskih prava te važećim instrumentima za borbu protiv korupcije i podmićivanja.

Osim navedenog, nefinancijski izvještaji trebali bi sadržavati i sljedeće podatke:[24]

- Sažeto definiran poslovni model poduzeća
- Politike poduzeća u vezi aktualnih pitanja koja se odnose na okoliš i društvo
- Kratak opis rezultata do sada provedenih mjera
- Temeljne rizike koji se odnose na poslovanje poduzeća
- Nefinancijske pokazatelje koji su značajni za poslovanje poduzeća

Ako poduzeće izradi zasebno izvješće koje se odnosi na istu financijsku godinu a oslanja se na nacionalne, međunarodne ili okvire Unije za nefinancijsko izvještavanje i tim izvješćem obuhvaćene su informacije koje se zahtijevaju za nefinancijsko izvješće, države članice mogu to poduzeće izuzeti iz obveze pripremanja nefinancijskog izvješća iz stavka 1. pod uvjetom da se to zasebno izvješće (ZOR, NN 120/2016, čl. 21.a):[25]

- objavi zajedno s izvješćem poslovodstva ili
- objavi na internetskoj stranici poduzeća na koju se upućuje u izvješću poslovodstva u razumnom roku koji nije dulji od šest mjeseci nakon datuma bilance.

Zasebni izvještaj u kojem poduzetnik izvještava informacije koje se zahtijevaju u nefinancijskom izvještaju sadržava izvještaj o društvenoj odgovornosti ili održivosti poduzeća. Izvještaj o društvenoj odgovornosti ili održivosti poduzetnika razvijao se postupno kako se razvijalo i područje društvene odgovornosti, a kronološki razvoj ovog izvještaja mogao bi biti:[26]

- izvještaj o zaposlenicima

[24] Vukić, N. (2015.): Izvještavanje o nefinancijskim informacijama prema novom Zakonu o računovodstvu i Direktivi 2014/95/EU, RRIF d.o.o., Zagreb, broj 12
[25] Ibidem.
[26] Ibidem.

- društveni izvještaj
- izvještaj o zajednici
- izvještaj o zdravlju
- izvještaj o sigurnosti i okolišu
- izvještaj Triple bottom line
- izvještaj o održivu razvoju ili izvještaj o društvenoj odgovornosti poduzeća

3. GRI STANDARDI

GRI Standardi su novi oblik nefinancijskog izvještavanja koji predstavljaju najbolju svjetsku praksu za javno izvještavanje o ekonomskim, okolišnim i društvenim aspektima. Nastali su kroz dijalog s mnogobrojnim stakeholderima i širom javnosti kako bi u najvećoj mjeri zadovoljili potrebe donositelja odluka, investitora i tržišta.[27] Pomažu poduzećima i vladama širom svijeta razumjeti i priopćiti njihov utjecaj na kritična pitanja održivosti poput klimatskih promjena, ljudskih prava, upravljanja i društvene dobrobiti. Osmišljene su da ih koristi organizacija koja želi izvijestiti o svojim utjecajima i na koji način doprinosi održivom razvoju.[28]Sam rezultat izvještaja pruža informacije o pozitivnom ili negativnom doprinosu poduzeća na održivi razvoj.

GRI Standardi su kreirani s ciljem:[29]

- Unaprjeđenja vjerodostojnosti standarda te primjene istih na globalnoj razini
- Pružanje mogućnosti donositeljima odluka (ponajprije se misli na donositelje javnih odluka) da se referenciraju na GRI standarde te na taj način vjerodostojnije izvještavaju o održivosti
- Pružanje podrške trajnijoj i kvalitetnijoj strukturi izvještavanja
- Omogućavanje dostupnosti standarda što većem broju korisnika, s ciljem povećanja broja korisnika u budućnosti
- Omogućavanje dodatnog unaprjeđivanja svakog pojedinog standarda s ciljem osiguravanja njihove trajnosti

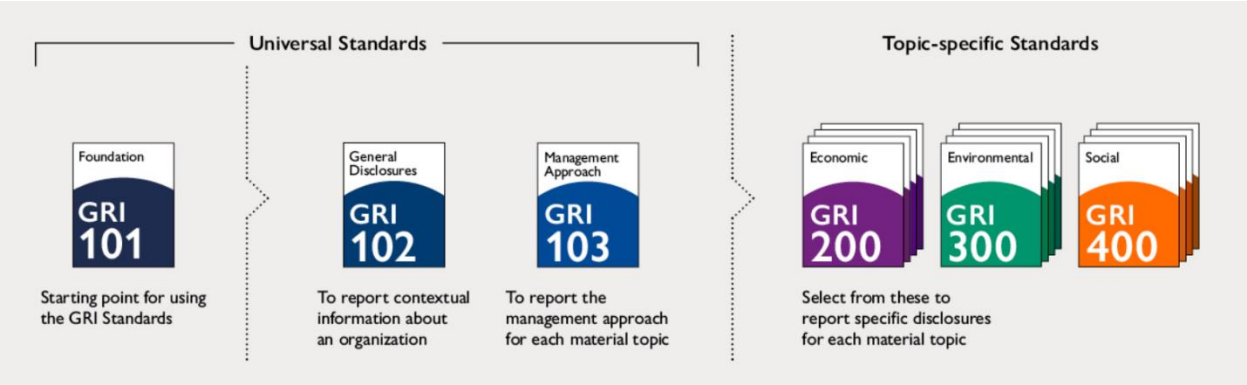
[27]IDOP: GRI Standardi – novi standard nefinancijskog izvještavanja, dostupno na: http://idop.hr/hr/izvjestavanje/izvjestavanje/gri-izvjestavanje/gri-standardi-novi-standard-nefinancijskog-izvjestavanja/ (06.07.2020.)

[28]Prijevod prema: GRI Empowering Sustainable Decisions, https://www.globalreporting.org/information/about-gri/Pages/default.aspx (06.07.2020.)

[29] Poslovna inicijativa za afirmaciju društvene odgovornosti i održivog razvoja (2016.): Nefinancijsko izvješćivanje – Umjesto dosadašnjih smjernica G4 vrijedit će GRI Standardi – 1.1.2017. Važno za sve velike tvrtke!, dostupno na: https://odgovorno.hr/o-dop-u-strucno/nefinancijsko-izvjescivanje-umjesto-dosadasnjih-smjernica-g4-vrijedit-ce-gri-standardi-1-1-2017-vazno-za-sve-velike-tvrtke/ (06.07.2020.)

Prema GRI 4 smjernicama postojalo je 6 skupina pokazatelja, odnosno pokazatelji ekonomskog učinka, pokazatelji učinka na okoliš, pokazatelji učinka radnih odnosa i dostojnog rada, pokazatelji društvenog učinka te pokazatelji učinka odgovornosti za proizvode i usluge.[30]

Struktura GRI Standarda prikazana je sljedećom slikom, a tri seta modula koje čine međusobno povezane 33 teme, zamijenilo je navedene skupine. Moduli se dijele na module koji se odnose na ekonomsko područje (standardi GRI 200), okolišno područje (standardi GRI 300) te društveno područje (standardi GRI 400). Osim ove 3 skupine standarda, postoje i 3 univerzalna standarda, odnosno GRI 101, GRI 102 te GRI 103, što ukupno čini 36 standarda.[31]

Slika 6: GRI standardi

Izvor: GRI Empowering Sustainable Decisions, https://www.globalreporting.org/standards/gri-standards-download-center/ (06.07.2020.)

Kao što smo već spomenuli, smjernice Globalne inicijative za izvještavanje najraširenije su u primjeni, a omogućuje izvještavanje o ekonomskim, okolišnim i društvenim učincima poslovanja tvrtki.

Stalno povećanje broja pokazatelja u GRI okviru rezultat je uvažavanja zahtjeva raznih dionika, ali i činjenice da se Smjernicama provodi kontinuirano vrednovanje povratnih informacija od strane dionika koje se zatim integriraju u okvir izvještaja.[32]

[30]Rogošić, A. i Bekavac, J. (2015.): Izvještaj o društvenoj odgovornosti prema GRI smjernicama, Praktični menadžment, Zagreb, Vol VI, Br. 1, str. 86. – 90.
[31]GRI Empowering Sustainable Decisions, https://www.globalreporting.org/standards/gri-standards-download-center/ (06.07.2020.)
[32] Miljenović D., (2016.), Smjernice i standardi nefinancijskog izvještavanja, RRIF, časopis broj 05

Kategorija:	*EKONOMSKA*		*OKOLIŠNA*	
Aspekti	• Financijski rezultat • Tržišna prisutnost • Neizravni ekonomski učinci • Postupci javne nabave		• Materijal • Energija • Voda • Biološka raznolikost • Emisije • Otpadne vode i ostali otpad • Proizvodi i usluge • Usklađenost s propisima • Transport • Procjene utjecaja dobavljača na okoliš • Žalbeni mehanizmi zaštite okoliša	
Kategorija:	*DRUŠTVENA*			
Pod-kategorije:	*Radni odnosi i dostojan rad*	*Ljudska prava*	*Društvo*	*Odgovornost za proizvod*
Aspekti	• Zapošljavanje • Odnos radnika i menadžmenta • Zaštita na radu • Osposobljavanje i obrazovanje • Raznolikost i jednake mogućnosti • Jednakost naknada žena i muškaraca • Procjene dobavljača u pogledu radnih odnosa • Mehanizmi zaštite radnih odnosa	• Ulaganja • Sprječavanje diskriminacije • Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja • Dječji rad • Prisilni ili obvezni rad • Sigurnosne prakse • Autohtona prava • Procjene • Procjene dobavljača u pogledu ljudskih prava • Mehanizmi zaštite ljudskih prava	• Lokalne zajednice • Anti-korupcija • Javne politike • Nekonkurentno ponašanje • Usklađenost s propisima • Procjena utjecaja dobavljača na društvo • Mehanizmi zaštite od štetnih posljedica za društvo	• Zdravlje i sigurnost kupca • Označavanje proizvoda i usluga • Marketinški pristup • Zaštićenost kupaca • Usklađenost s propisima

Slika 7: Pregled osnovnih kategorija i aspekata GRI smjernica

Izvor: Miljenović D., (2016.), Smjernice i standardi nefinancijskog izvještavanja, RRIF, časopis broj 05

Slikom broj 7 prikazan je pregled osnovnih kategorija i aspekata GRI smjernica. Prikazane su tri kategorije, pod-kategorije te sami aspekti.

GRI Standardi dijele na module, odnosno na univerzalne standarde te okolišni, ekonomski i društveni modul. Nadalje se standardi dijele na teme te trenutačno postoje 144 teme.

Univerzalni standardi obuhvaćaju 59 tema koje ćemo detaljno obraditi u nastavku ovog rada.

Ekonomski modul čini set od 7 standarda te 13 tema. Između ostalog, fokusirani su na ekonomski učinak, prisutnost na tržištu, neizravne ekonomske učinke te postupke javne nabave.

Okolišni modul čini set od 8 standarda te 32 teme, a fokusirani su na prirodne izvore energije, usklađenost s okolišem te procjenom okolice dobavljača.

Društveni modul obuhvaćaju 19 standarda i podijeljeni su na 40 tema. Ova skupina standarda fokusirana je na odnos samog poduzeća prema zaposleniku, točnije na radni odnos i dostojan rad, ljudska i radnička prava te na samu odgovornost prema društvu i proizvodu.

3.1. Opći modul GRI standarda

Kada poduzeće odluči sastavljati nefinancijske izvještaje, bilo na obveznoj ili dobrovoljnoj osnovi, dužno je pridržavati se pravila za prikaz općih standarda podataka. GRI standardi pomažu poduzeću pripremiti izvješće koje se temelji na Načelima izvještavanja te su usredotočena na ekonomiju, okoliš i društvo.

Univerzalni GRI standardi obuhvaćaju tri serije:[33]

- GRI 101: Zaklada je polazište za organizaciju koja koristi GRI standarde za izvještavanje o svojim ekonomskim, okolišnim i / ili socijalnim utjecajima.
- GRI 102: Opći podatci
- GRI 103: Pristup upravljanju

GRI 101 iznosi načela izvještavanja za definiranje sadržaja i izvještavanje kvalitete. Uključuje zahtjeve za pripremu izvješća o održivosti u sukladno GRI standardima i opisuje kako se GRI standardi mogu koristiti i referencirati.
Načela izvještavanja temeljna su za postizanje visokokvalitetnog izvješćivanja o održivosti. Poduzeće je dužno primjenjivati načela izvještavanja kako bi potvrdio da je izvješće pripremljeno u skladu s GRI standardima.
Načelo izvještavanja za definiranje sadržaja izvještaja pomažu poduzećima da odluče koji će sadržaj uključiti u izvješće. To uključuje razmatranje aktivnosti organizacije, utjecaja i suštinskih očekivanja i interese svojih dionika.
Izvješće kvalitete je bitno kako bi zainteresirane strane dobile pravovaljane informacije o samom poduzeće te kako bi mogle poduzimati odgovarajuće akcije.

[33] Global Reporting Iniative, univerzalni GRI standardi, dostupno na https://www.globalreporting.org/standards/ (08.07. 2020.)

GRI 102 je standard koji se počinje primjenjivati od 01.srpnja 2018. godine. Temelji se na utvrđuju zahtjeva izvještavanja o kontekstualnim informacijama o organizaciji i njezinim praksama izvješćivanja o održivosti. Ovaj standard je namijenjen svim poduzećima bez obzira na veličinu, vrstu, sektor ili geografski položaj.

Ovaj standard se dijeli na 59 tema koje će biti nabrojane u istraživačkom dijelu rada. O ovom dijelu rada, napravit ćemo podjelu na šest potkategorija:[34]

- Opći podaci o poduzeću

Ovi podaci se temelje se na informacijama o podacima o poduzeću, tj. veličini poduzeća, geografskom položaju te aktivnosti poduzeća. Definira se i vlasništvo, pravni oblik te tržišta na kojima poduzeće djeluje. Prikazuju se informacije o zaposlenicima i ostalim radnicima te određene vanjske inicijative i članstva u udruženjima. Ove informacije su bitne kako bi potencijalni dioničari bolje shvatili samo poslovanje poduzeća, tj. njegov ekonomski, okolišni i društveni utjecaj.

- Strategija

Ove informacije pružaju pregled strategije organizacije u pogledu održivosti. Objavljuje se tko je najviše rangirana osoba za donošenje odluka kao i koji su to ključni učinci, rizici i prilike.

- Etika i integritet

U ovom dijelu se prikazuju vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja. Prikazuje se i mehanizam traženja savjeta i izražavanja zabrinutosti vezanih uz etičnost. U kontekstu ovog GRI-ja Standardni, potrebno je napomenuti da se pod pojmom "poslovni partneri" uključuju, između ostalih, zajedničke dobavljače, agente, lobiste i druge posrednike venture i konzorcijski partneri, vlada, kupci i klijenti.

- Upravljanje

Izvještavanje u ovom dijelu daju pregled:

[34] Ibidem.

- strukture upravljanja i njezin sastav
- uloga najvišeg tijela upravljanja u postavljanju svrhe, vrijednosti i strategije organizacije
- kompetencije i ocjena rada najvišeg tijela upravljanja
- uloga najvišeg tijela upravljanja u upravljanju rizikom
- uloga najvišeg tijela upravljanja u izvještavanju o održivosti
- uloga najvišeg tijela upravljanja u ocjeni ekonomskog, okolišnog i društvenog učinka
- naknada i poticaji

- Angažman dionika

U ovom dijelu izvještavanja pronalazimo informacije o popisu uključenih skupina dionika, kolektivnim ugovorima te sami pristup i odabir odabiru uključenih dionika. Također, pronalazimo informacije o ključnim temama te otvorenim pitanjima.

- Praksa izvještavanja

U ovom dijelu izvještavanja se pronalaze informacije o subjektima koji su uključeni u konsolidirane financijske izvještaje te se definira sadržaj izvještavanja. Popisuju se materijalne stavke i promjene koje su nastale u odnosu na prethodno objavljene informacije. Definira se izvještajno razdoblje, datum posljednjeg izvještaja te sam izvještajni ciklus. Također, pružaju se osnovni podaci o izvješću, tvrdnjama o upotrebi GRI standarda, indeksa sadržaja GRI i pristupu organizacije traženju vanjskog uvjerenja.

GRI 103 se definira kao pristup upravljanja. Ovaj standard uključuje opće zahtjeve i objave za izvještavanje o pristupu upravljanju materijalnim temama.

Pristup upravljanja utvrđuje objašnjenje materijalnih tema i njene granice, pristup upravljanja i njene komponente te samu procjenu pristupa upravljanja.

4. KREIRANJE INDEKSA USKLAĐENOSTI S GRI STANDARDIMA

Kako bi se utvrdila usklađenost objava nefinancijskog izvještavanja s GRI standardima i to za dio općeg modula, kreirat će GRI indeks za navedeni modul.

Samo kreiranje Indeksa usklađenosti s GRI standardima potrebno je kako bi mogli tumačiti rezultate provedenog istraživanja. U ovom dijelu rada definirat ćemo i ekonomske pokazatelje koji će nam biti potrebni u empirijskom dijelu rada: ROE, ukupna imovina te financijska poluga.

Indeks usklađenosti s GRI-om izračunava se kao omjer broja elemenata GRI_{AR}-ove objave u godišnjem izvještaju analiziranog poduzeća i maksimalnog broja objava GRI-a ($maxGRI_{AR}$). Svaki element ima istu težinu, a koeficijent svakog elementa je 1. Maksimalni broj GRI elemenata (otkrivanja) je 59 .[35]

Izračun GRI Indeksa može se prikazati pomoću sljedeće formule formuli:[36]

$$GRI_{INDEX}=GRI_{AR}/maxGRI_{AR}$$

Objašnjenje oznaka:

GRI_{INDEX} - GRI indeks (opći modul)
GRI_{AR} – broj objavljenih podataka za opći modul po poduzeću
$MaxGRI_{AR}$ – maksimalan broj objava u općem modulu

Za opći modul GRI_{INDEX} će se računati tako da da će se zabilježeni broj podataka dijeliti s brojem mogućih tema za opći model (59) te će se množiti sa 100. Dobiveni podaci su potrebni kako bi mogli utvrditi razinu usklađenosti s GRI standardima.

[35] Prevedeno s Čular, M., Dmitrović, V. i Benković, S.: Non financial disclosure using GRI standards: Empirical findings of Croatian and Serbian companies, The Thirteenth International Conference: „Challenges of Europe: Growth, Competitivenes, Innovation and Well-being“
[36] Ibidem.

Tablica 2: Rang i razine usklađenosti s GRI standardima

Razina GRI usklađenosti	**Rang**
Potpuna razina GRI usklađenost	81-100
Visoka razina GRI usklađenost	61-80
Srednja razina GRI usklađenost	41-60
Niska razina GRI usklađenost	21-40
Velika razina GRI neusklađenost	0-20

Izvor: prijevod prema: Čular, M., Dmitrović, V. i Benković, S.: Non financial disclosure using GRI standards: Empirical findings of Croatian and Serbian companies, The Thirteenth International Conference: „Challenges of Europe: Growth, Competitivenes, Innovation and Well-being

U empirijskom dijelu rada ćemo utvrditi utjecaj kreiranog Indeksa usklađenosti s GRI standardima s financijskim performansama: ROE, ukupna imovina i financijska poluga.

ROE ili povrat na kapital je mjera kojom izračunavamo profitabilnosti poslovanja u odnosu na kapital, tj. izračunavamo koliko se novčanih sredstava zaradi po svakoj novčanoj jedinici vlasničkog kapitala. Po mnogim investitorima, ovo je jedan od najznačajnijih pokazatelja rentabilnosti, a zapravo nam pokazuje koliko dobro tvrtka koristi svoj kapital za ostvarivanje profita.

Izračun ROE je prikazan sljedećom formulom:[37]

ROE = Neto dobit / Kapital

[37] Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008.). Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, Masmedia, str.253.

Koeficijent financijske poluge nam pokazuje koliko je određeno poduzeće zaduženo. Koristi se u istraživanju optimalnih odnosa između vlastitog i tuđeg financiranja. Računa se tako da se u omjer stave ukupna imovina i glavnica, a pravilo financijske poluge se definira tako da se korištenje tuđih sredstava isplati sve dok se poslovanjem ostvaruje veća stopa rentabilnosti u odnosu na ponderirane kamatne stope po kojoj se plaćaju kamate na tuđi kapital.

Izračun financijske poluge je prikazan sljedećom formulom:[38]

Financijska poluga = Tuđi izvori financiranja / Vlastiti izvori financiranja

Ukupna imovina čini ekonomske resurse od koje poduzeće ostvaruje ekonomsku korist. Dijeli se na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu, a pokazuje nam stvarno stanje novca, potraživanja, financijske imovine, zaliha te materijalnu, nematerijalnu imovinu i potraživanja.

[38] A.Ježovita, I.Žager (2014.): Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, str.9., dostupno na https://hrcak.srce.hr/124753

5. ISTRAŽIVANJE NEFINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA KROZ PRIMJENU OPĆEG MODULA GRI ZA VELIKA DRUŠTVA U RH

Empirijski dio ovog rada prikazuje analizu nefinancijskih izvještaja deset velikih poduzeća u Republici Hrvatskoj. Prikazani su temeljni podaci o samim poduzećima, napraviti analiza nefinancijskog izvještaja kroz primjenu općeg modula te će se utvrditi utjecaj kreiranog Indeksa usklađenosti s GRI standadima s financijskim preformansama: ROE, ukupna imovina i financijska poluga.

5.1. Uzorak

U ovom dijelu rada prikazani su temeljni podaci o analiziranim poduzećima u RH.

- **INA d.d**

INA, d.d. je utjecajan sudionik na tržištu nafte, derivata i plina u Hrvatskoj i susjednim zemljama, koja je stalnim unapređenjem poslovanja i kvalitete proizvoda i usluga usmjerena na stvaranje veće vrijednosti.[39] U 2019. godini je zapošljavala 10.579, a ostvarila je ukupnu dobit od 641 mil.kn (gotovo 40% manje u odnosu na prethodnu godinu). Unatoč padu prihoda, INA i dalje zadržava poziciju tržišnog lidera, kao i tržišnog udjela u RH te pokazuje jačanje razvoja na tržištima susjednih zemalja, tj Crne Gore i Bosne i Hercegovine. Također, nadogradila je već postojeći brend te razvija vrhunsku gastronomsku ponudu za ljude u pokretu uz visoku razinu usluge.

Godišnje financijsko i nefinancijsko izvješće objavljeno je na službenim stranicama INE gdje ćemo pronaći sve potrebne informacije za istraživanje. Budući da se radi o poduzeću koje posluje u djelatnosti koja se smatra velikim zagađivačem, a u drugu ruku je potpisnik UN Global Compacta gdje se opredijelila se za promicanje i potporu 10 načela Global Compacta u području ljudskih prava, rada, zaštite okoliša i borbe protiv korupcije, bit će zanimljivo istražiti

[39] INA d.d., godišnje izvješće 2019. god, dostupo na: https://www.ina.hr/wp-content/uploads/2020/05/AR_2019_CRO_30.4.pdf , (11.07.2020.)

koje napore poduzeće ulaže kako bi nastao balans između navedenih strana te da li zanemaruje opće standarde ili izvještava u skladu s njima.

- **HT d.d.**

HT Grupa vodeći je davatelj telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj koji pruža usluge nepokretne i pokretne telefonije, veleprodajne, internetske i podatkovne usluge. U 2019. ukupan broj zaposlenika Grupe bio je 5795, a ostvarena je ukupna dobit od 900 mil. kn. Premda je ostvarena dobit u odnosu za prethodno razdoblje manja za 30%, HT i dalje nastoji održati održiv i profitabilan rast povezujući sve u Hrvatskoj s priklama koje pruža digitalizacija te omogućiti ljudima da svoj život učine jednostavnijim.

Kao i prethodno poduzeće, objavljeni su financijski i nefinancijski izvještaji za prethodnu godinu. Zanimljivo je proučavanje HT d.d. Grupe koja u svom poslovanju ne bi trebala imati problema s usklađenost s općim GRI standardima. Istražiti će se način na koji Grupa unapređuje svoj pristup kroz održivo poslovanje te na taj način pomaže zajednici.

- **Podravka d.d.**

Podravka je prehrambena i farmaceutska kompanija koja proizvodi visokokvalitetne proizvode. Posvećeni su poboljšanju svakodnevne kvalitete života njihovih potrošača i zaposlenika putem inovativnosti i internacionaliziranosti. Glavna djelatnost poduzeća je prerada poljoprivrednih proizvoda te distribucija gotovih proizvoda dijem svijeta. U 2019. godini nastavljen je pozitivni trend zapošljavanja kao i rast bruto dobiti. Za razliku od prethodna dva poduzeća, radi se od potpuno različitoj vrsti djelatnosti te će biti zanimljivo istražiti na koji način ulaže napore za poslovanje sukladno GRI standardima te da li izvještva u skladu s općim GRI Standardima.

Potrebno je naglasiti kako se poduzeće svakodnevno suočava s izazovima koje donosi održivi razvoj te je 2015. godine formiran Odjel za održivi razvoj.

- **Valamar Riviera d.d.**

Valamar Riviera d.d. jedna je od najvećih turističkih kompanija na području Republike Hrvatske kojoj je cilj postati lider u odmorišnom turizmu. Njegov uspjeh i rast temelji se na ulaganjima u proizvode, zaposlenike i turističke djelatnosti, s velikim naglaskom na brigu o održivom i društvenom odgovornom razvoju i lokalnoj zajednici. U 2019. godini ostvaren je rast prihoda od 10 posto, a u vrhuncu sezone, imaju oko 7.000 zaposlenika. Ključ uspjeha ovog poduzeća su zaposlenici, a kako ističe Ivana Budin Arhanić: ”U Kuću Valamar, smještaj za zaposlenike, uložili su do sada više od 60 milijuna kuna, razvili brojne sustave nagrađivanja, edukacije i programe za razvoj karijere. Sve to su pokazatelji koji brigu o zaposlenicima, priliku za napredovanje i uvjete rada stavljaju na prvo mjesto te se na takvu praksu nadograđuje i njihova politika raznolikosti i zaštite ljudskih prava u širem smislu.”[40]

Za razliku od prethodnih poduzeća, glavna djelatnost Valamar Riviera d.d. je uslužna. Ne crpi prirodne resurse kao prethodna poduzeća, ali uvelike ovisi o električnoj energiji, vodi te ljudskom faktoru. Zanimljivo je istražiti način na koji se pridržava smjernica općih GRI standarda te da li objavljuje sve tražene informacije.

- **Petrokemija d.d**

Petrokemija d.d. je kemijsko poduzeće specijalizirano za proizvodnju poljoprivrednih gnojiva. Osnovana je kao podružnica INE, a drugi je najveći izvoznik u zemlji. U 2019. godini zabilježila je ukupnu dobit od 162 mil kn, te zapošljava ukupno 1.313 zaposlenika.

Glavna djelatnost ovog poduzeća je proizvodnja mineralnih gnojiva uporabom prirodnih mineralnih sirovina, prirodnog plina, atmosferskog dušika i kisika. Iz ovih sirovina se odgovarajućim tehnološkim postupcima proizvode bazne kemikalije, a potom mineralna gnojiva. Prema sastavu, gnojiva se određuju kao jedinična i složena, odnosno kompleksna i miješana, a prema agregatnom stanju kao kruta (granulirana i prilirana) i tekuća.[41]

[40]Konsolidirani GFI, Valamar Riviera 2019., dostupno na: https://valamar-riviera.com/pdfjs/viewer.html?file=/media/374367/godisnji-izvjestaj-za-2019-konsolidirani-pdf.pdf (12.07.2020.)
[41] Petrokemija, osnovni podaci, dostupno na: https://petrokemija.hr/Kompanija/Osnovni-podaci (12.07.2020.)

Kao poduzeće koje je značajan čimbenik razvoja hrvatskog gospodarstva, koje uvelike ovisi o prirodnim resursima, zanimljivo je promatrati kako se radi balans između društvene odgovornosti poslovanja i ostvarivanja samog prihoda. Temeljem ove činjenice, pretpostavka je da poduzeće izvještava u skladu s općim GRI Standardima.

- **AD Plastik d.d.**

AD Plastik d.d. je vodeće poduzeće za razvoj i proizvodnju komponenti interijera i eksterijera automobila u Hrvatskoj. Cilj mu je postati tržišni lider na području Istočne Europe i širit poslovanje na nova tržišta. Trenutno posluju na tržištu Republike Hrvatske, Rusije, Rumunjske, Slovenije, Srbije i Mađarske. Zapošljavaju gotovo 3.000 zaposlenika, a u odnosu na prethodnu godinu, ostvarili su 22% veću dobit. Kao glavni moto razvoja, fokus je stavljen na inovativna rješenja i unaprjeđenje razvoja i kvalitete proizvoda. Posluju u harmoniji s okruženjem na zadovoljstvo svih svojih dionika, a dioničari ih prepoznaju kao pouzdanu kompaniju u koju je poželjno dugoročno ulagati.[42]

Zbog svoje osnovne djelatnosti, za ovo poduzeće se pretpostavlja da ima vrlo negativan učinak na okolinu. S druge strane, stavlja se naglasak na društveno odgovorno poslovanje, s pozitivnim ekonomskim učinkom na zajednicu, brigom o zdravlju i sigurnosti zaposlenika te samom očuvanju okoliša. Uz sve navedeno, zanimljivo je istražiti koliko se, uistinu, ovo poduzeće pridržava općih GRI standarda, da li ih zanemaruje ili objavljuje sve potrebne informacije.

- **Varteks d.d.**

Varteks d.d. je vodeća hrvatska modna i tekstilna kompanija u segmentu proizvodnje i prodaje odjeće, osnovana 1918. godine. U svojoj gotovo stoljetnoj tradiciji mijenjala se i razvijala sukladno potrebama tržišta i kupaca, istovremeno zadržavajući svoju kvalitetu i prepoznatljivost.[43] U 2019. godini, poduzeće je poslovalo s gubitkom, što je bilo i za očekivat (ako se uzme u obzir

[42] AD Plastik d.d., o nama, dostupno na: https://www.adplastik.hr/o-nama/ad-plastik-grupa (12.07.2020.)
[43] Varteks d.d., o nama, dostupno na: https://www.varteks.com/kompanija/prica-o-varteksu/ (12.07.2020.)

da je na svoj 100. rođendan bio na rubu stečaja). U prosjeku, poduzeće je imalo 1.000 zaposlenika u prethodnoj godini.

Kao poduzeće koje posluje s gubitnik, čija je osnovna djelatnost proizvodnja i prodaja odjeće, te uvelike ovisi o ljudskom faktoru, zanimljivo je promatrati sam aspekt društveno odgovornog poslovanja te koliko je usklađeno s GRI standardima uz fokus na opće GRI standarde.

- **Croatia Airlines d.d.**

Croatia Airlines je poduzeće koje pruža uslugu prijevoza putnika i robe u redovitom i charter prometu. U zadnja tri desetljeća, koliko poduzeće posluje, izraslo je u europskog avioprijevoznika prepoznatljivog po sigurnosti letenja, profesionalnom osoblju i kvaliteti usluge. Tijekom 2019. godine zrakoplovi Croatia Airlinesa lete u 8 domaćih i 30 međunarodnih odredišta u redovitom prometu te izravno povezuju Hrvatsku s 24 države. [44] Croatia Airlines je u 2019. Godine zapošljavala gotovo 1.000 zaposlenika, a poslovala je s gubitkom. U pravilu, aviokompanija ostvaruje gubitak tijekom zimskog reda letenja u uvjetima niske potražnje kada je minimalna prisutnost konkurencije. Tijekom ljetne sezone, kada su na tržištu prisutni svi veliki europski tradicionalni i niskotarifni prijevoznici ostvaruje se dobit koja u 2019. godini nije bila dovoljna za pokriće gubitaka zimskog razdoblja.[45]

U odnosu na prethodna poduzeća, Croatia Airlines mora voditi računa o potrošnji goriva, emisiji CO2 kao i buke koja se stvara. Zanimljivo je promatrati da li se poduzeće u svom razvoju uistinu vodi načelima održivog razvoja u navedenim glavnim područjima te da li se pridržava ili zanemaruje opće GRI standarde za nefinancijsko izvještavanje.

- **Atlantic grupa d.d.**

Atlantic Grupa d.d. je jedno od vodećih prehrambenih poduzeća u Republici Hrvatskoj. Može se reći da je jedna od najdinamičnijih poslovnih sustava u regiji, koji značajan dio poslovanja

[44]Croatia Airlines d.d., Godišnji financijski izvještaj za 2019. godinu, dostupno na: https://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Financijske-informacije/Izvjesca-o-poslovanju (12.07.2020.)
[45] Ibidem.

ostvaruje u EU. Svoje proizvode izvozi na više od 40 tržišta diljem svijeta, a glavni temelji uspješnog razvoja su zaposlenici, promišljena strategija, fleksibilnost i snažni brendovi.

U 2019. godini, Grupa je zapošljavala više od 5.400 zaposlenika, a u odnosu na prethodnu godinu, ostvarena je skoro pa 45% veća dobit. Atlanticovi zaposlenici, promišljena strategija, fleksibilnost i snažni brendovi temelj su uspješnog razvoja.

Atlantic Grupa je definirana kao dio šire zajednice u kojoj funkcionira, svjesna važnosti i potrebe vlastitog utjecaja na unapređenje općih društvenih uvjeta, promocije pravih vrijednosti i u konačnici potrebe da dio vlastitog profita uloži u zajednicu.[46] Upravo zato je vrlo zanimljiva za istraživanje, kao i sama usporedba s drugim promatranim poduzećem čija je osnovna djelatnost prehrana.

- **HEP d.d.**

Hrvatska elektroprivreda (HEP grupa) je nacionalna energetska tvrtka, koja se više od jednog stoljeća bavi proizvodnjom, distribucijom i opskrbom električnom energijom, a u posljednjih nekoliko desetljeća i distribucijom i opskrbom kupaca toplinskom energijom i prirodnim plinom.[47] U 2019. Godini, poduzeće je zapošljavalo gotovo 10.000 zaposlenika, a ostvareno je povećanje dobiti u odnosu na prethodnu godinu.

HEP nastoji biti regionalni energetski lider koji u suradnji s domaćim i međunarodnim institucijama i kompanijama, razvija tehnološke mogućnosti, konkurentske prednosti i inovativne poslovne modele fokusirane na buduće potrebe korisnika.

Kao poduzeće koje uvelike ovisi o prirodnim resursima kako bi ostvarilo svoju osnovnu djelatnost, a s druge strane nastoji razviti uravnoteženo poslovanje na ekonomskoj, društvenoj i okolišnoj razini, zanimljivo je promatrati kako poduzeće ulaže napore da bi se smanjili negativni učinci poslovanja te da li se drži općih GRI standarda za nefinancijsko izvještavanje.

[46] Atlantic grupa, društvena odgovornost, dostupno na https://www.atlanticgrupa.com/hr/drustvena-odgovornost/ (12.07.2020.)
[47] O HEP grupi, dostupno na: http://www.hep.hr/o-hep-grupi/25 (12.07.2020.)

5.2. Rezultat istraživanja

U ovom dijelu rada prikazani su rezultati provedenog istraživanja prema dostupnim podacima u nefinancijskim izvještajima. Utvrdit će se utjecaj kreiranog Indeksa usklađenosti s GRI standardima s financijskim preformansama: ROE, ukupna imovina i financijska poluga te donijeti zaključak o utjecaju pokazatelja na samo izvještavanje i provedbu društveno odgovornog poslovanja. Kako bi što točnije prezentirali dobivene rezultate istraživanja, koristit će se Pearsonov koeficijent korelacije uz ograničenje zbog malog uzorka.

Tablica 3: Indeks usklađenosti s GRI Standardima za opći modul

OPĆI MODULI		INA d.d.	HT d.d.	PODRAVKA d.d.	VALAMAR RIVIERA d.d.	PETROKEMIJA d.d.	AD PLASTIK d.d.	VARTEKS d.d.	CROATIA AIRLINES d.d.	Atlantic grupa d.d.	HEP d.d.
1.	Ime organizacije	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.	Aktivnosti, tržišne marke,proizvodi i usluge	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3.	Lokacija sjedišta organizacije	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4.	Lokacija poslovnih aktivnosti	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5.	Vlasništvo i pravni oblik	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
6.	Tržišta na kojima organizacija djeluje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7.	Veličina organizacije	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
8.	Informacije o zaposlencima i drugim radnicima	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9.	Dobavljački lanac	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10.	Značajne promjene u organizaciji i njenom dobavljačkom lancu	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
11.	Pristup predstrožnosti	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
12.	Vanjske inicijative	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
13.	Članstvo u udruženjima	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14.	Izjava najviše rangirane osobe za donošenje odluka	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1
15.	Ključni učinci, rizici i prilike	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1
16.	Vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
17.	Mehanizam traženja savjeta i izražavanja zabrinutosti vezanih uz etičnost	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1

18.	Upravljačka struktura	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
19.	Delegiranje odgovornosti	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
20.	Izvršna razina odgovornosti za ekonomske, okolišne i društvene teme	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
21.	Konzultacije s dionicima o ekonomskim,okolišnim i društvenim temama	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
22.	Sastav najvišeg tijela upravljanja i njegovih odbora	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
23.	Predsjedavanje najvišim tijelom upravljanja	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
24.	Postupak imenovanja i odabira najvišeg tijela upravljanja	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
25.	Sukob interesa	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
26.	Uloga najvišeg tijela upravljanja u izradi svrhe, vrijednosti i strategije	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
27.	Kolektivno znanje najvišeg tijela upravljanja	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
28.	Vrednovanje učinka najvišeg tijela upravljanja	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
29.	Identifikacija i upravljanje ekonomskim,okolišnim i društvenim utjecajima	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
30.	Učinkovitost procesa upravljanja rizicima	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
31.	Revizija ekonomskih,okolišnih i društvenih tema	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
32.	Uloga najvišeg tijela upravljanja u izvještavanje o održivosti	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
33.	Komunikacija o ključnim pitanjima	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
34.	Priroda i ukupan broj ključnih pitanja	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
35.	Politika određivanja naknada	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
36.	Postupak određivanja naknada	0	0	1	1	0	1	0	0	1	0
37.	Uključivanje dionika u određivanje naknada	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
38.	Omjer ukupne godišnje naknade	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0
39.	Postotak povećanja omjera ukupne godišnje naknade	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0

40.	Popis uključenih skupina dionika	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
41.	Kolektivni ugovori	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
42.	Prepoznavanje i odabir uključenih dionika	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
43.	Pristup uključivanju dionika	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
44.	Ključne teme i otvorena pitanja	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
45.	Subjekti uključeni u konsolidirane financijske izvještaje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
46.	Definiranje sadržaja izvještaja i granica tema	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
47.	Popis materialnih tema	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
48.	Promjene u odnosu na prethodno objavljene informacije	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1
49.	Promjene u izvještavanju	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
50.	Izvještajno razdoblje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
51.	Datum posljednjeg izvještaja	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
52.	Izvještajni ciklus	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
53.	Kontakt za pitanja vezana uz izvještaj	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
54.	Tvrdnje za izvještavanje sukladno GRI Standardima	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
55.	Kazalo sadržaja GRI-a	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
56.	Vanjska verifikacija	1	0	1	1	0	1	1	1	1	0
57.	Objašnjenje materijalne teme i njezine granice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
58.	Pristup upravljanja i njegove komponente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
59.	Procjena pristupa upravljanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO:		33	33	56	54	18	55	34	34	45	34
GRI INDEKS:		55,93	55,93	94,92	91,53	30,51	93,22	57,63	57,63	76,27	57,63

Izvor: Izrada autorice na temelju nefinancijskih izvještaja odabranih poduzeća

U tablici broj 3 prikazani su podaci o usklađenosti poduzeća s GRI Standardima za opći modul.

Iz navedenog se može uočiti kako je nefinancijsko izvješće INE srednje usklađeno s GRI standardima. Kao poduzeće koje je uočilo važnost nefinancijskog izvještavanja još prije petnaestak godina te predaje veliku važnost nefinancijskom poslovanju, ova razina usklađenosti nije očekivana. Ako detaljnije pogledamo tablicu, primijetit ćemo kako se najmanje pažnje poklanja informacijama povezanima s tijelima upravljanja, učinkovitosti procesa upravljanja rizicima, određivanja naknada te uključivanje samih dionika u određivanje naknada. S druge strane, sve osnovne informacije, kao i podaci o zaposlenicima te kolektivni ugovori, dostupni su u nefinancijskom izvještaju.

Kao i prethodno poduzeće, HT d.d. ima identičan rezultat. Nefinancijsko izvješće je srednje usklađeno s općim GRI standardima. Za poduzeće koje veliku važnost predaje društvenoj odgovornosti poslovanja, koje je uvjereno da uspjeh poduzeća ne ovisi samo o proizvodu, zanimljivo je da objavljuje samo djelomične opće informacije.

Za razliku od prethodna promatrana poduzeća, nefinancijsko izvješće Podravka d.d. je u potpunosti usklađeno s GRI standardima. Prepoznavajući važnost izvještavanja, kako zbog unaprjeđenja kvalitete života sadašnjih i budućih generacija, Podravka d.d. je povisila razinu izvještavanja te pružila gotovo sve potrebne opće informacije.

Valamar Riviera d.d. je poduzeće koje naglašava održiv razvoj i podršku zajednici te samu brigu o okolišu i svojim zaposlenicima. S takvim pristupom, nije iznenađujući rezultat istraživanja. Ovo poduzeće je u potpunosti usklađeno s općim GRI standardima za nefinancijsko izvještavanje.

Petrokemija d.d. je poduzeće koje svakodnevno sudjeluje na podizanju standarda i kvalitete života te naglašava važnost prava radnika. Iz navedenog je iznenađujuć rezultat da je nefinancijski izvještaj poduzeća srednje usklađeno s općim GRI standardima. U izvještaju su navedene samo osnovne opće informacije o poduzeću te subjekti koji su navedeni u konsolidirane izvještaje.

Kao poduzeće koje naglašava harmoniju poslovanja na zadovoljstvo svoj svojih dionika, rezultat istraživanja za poduzeće AD Plastik d.d. je više nego očekivan. Poduzeće se u potpunosti pridržava općih GRI standardima za nefinancijsko izvještavanje.

Varteks d.d. ima jasno definiranu poslovnu strategiju koja podrazumijeva ekonomsku, društvenu i okolišnu odgovornost. Ako uzmemo u obzir da je poduzeće za proslavu 100. rođendana bilo na rubu stečaja, rezultat provedenog istraživanja je više nego zadovoljavajući. Uz sve negativne utjecaje na samo poslovanje, nefinancijsko izvješće je srednje usklađeno s općim GRI standardima.

Društveno odgovorno ponašanje je jedan od bitnih čimbenika za uspješno poslovanje Croatia Airlines d.d. Proučavajući nefinancijski izvještaj, dolazi se do zaključka da je nefinancijsko izvještavanje srednje usklađeno s općim GRI standardima. Poduzeće je prikazalo najmanje informacija o upravljanju i samom angažmanu dionika.

Nefinancijsko izvješće Atlantic Grupe d.d. je visoko usklađeno s općim GRI standardima. Uspoređujući s drugim poduzećem čija je osnova djelatnost prehrana, dolazi se do zaključka da je objavilo nešto manje informacija. Prikazani su svi opći podaci o poduzeću, strategija, etika i integritet te angažman dionika i praksa izvještavanja. Područje vezano uz upravljanje nije objašnjeno.

HEP d.d. je poduzeće koje nastoji uravnotežiti financijsko i nefinancijsko poslovanje. Proučavajući nefinancijske izvješće, dolazi se do zaključka da je nefinancijski izvještaj srednje usklađen s općim GRI standardima. Poduzeće je prikazalo kompletne opće podatke te praksu izvještavanja. Informacije vezane uz upravljanje, etiku, integritet i strategiju uopće nisu navedeni.

Tablica 4: Izračun odabranih financijskih pokazatelja

Financijski pokazatelji	INA d.d.	HT d.d.	PODRAVKA d.d.	VALAMAR RIVIERA d.d.	PETROKEMIJA d.d.	AD PLASTIK d.d.	VARTEKS d.d.	CROATIA AIRLINES d.d.	ATLANTIC GRUPA d.d.	HEP d.d.
ROE	0,057	0,056	0,07	1,829	0,380	11,946	0	0	1,462	0,054
Ukupna imovina*	21.532	16.327	4.883,821	6.495,302	1.450	161,438	282,007	1.266,948	52.473	42.526,56
Financijska poluga	0,281	0	0,240	1,437	1,528	2,874	2,866	0,813	0,348	0,043

Izvor: Obrada autorice prema podacima iz godišnjih financijskih izvještaja za odabrana poduzeća

*ukupna imovina je izražena u mil.kn

Tablica 5: Pearsonov koeficijent korelacije

Financijski pokazatelji:	**ROE**	**Ukupna imovina**	**Financijska poluga**
GRI_{INDEX}	0,51	-0,16	0,12

Izvor: obrada autorice

U tablici broj 4 i 5 prikazani su utjecaj kreiranog Indeksa usklađenosti s GRI standardima s financijskim preformansama. Kako bi što točnije prezentirali dobivene rezultate istraživanja, koristili smo Pearsonov koeficijent korelacije. Ograničenje ovog zaključka je maleni uzorak od n=10.

Vrijednost pokazatelja ukupne imovine i GRI_{INDEXA} te financijske poluge i GRI_{INDEXA} nije značajna.

Veza između pokazatelja ROE i GRI_{INDEXA} je statistički značajna. Pearsonov koeficijent korelacije iznosi 0,51 te se dolazi do zaključka da je p-vrijednost<5%.

6. ZAKLJUČAK

Uspješno poslovanje je cilj svakog poduzeća. Kroz financijske izvještaje poduzeće predstavlja rezultat poslovanja i komunicira s potencijalnim i već postojećim dioničarima. Zahvaljujući raznim poslovnim aferama kroz povijest, multinacionalne kompanije bile su izložene napadima okoline radi negativnog utjecaja na okoliš i zajednicu. Navedeni napadi bila su prekretnica da poduzeća započnu brigu o zajednici. Društveno odgovornim poslovanjem podrazumijeva se briga o zaposlenicima, okolišu i društvu, a uvelike doprinosi pozitivnom rastu i razvoju. Razvojem DOP-a financijski rezultat prestaje biti jedino mjerilo uspješnosti, a ključna činjenica njegove primjene je da se smatra investicijom, a ne troškom.

Događaj koji je obilježio nastanak politike društveno odgovornog poslovanja u Republici Hrvatskoj je prva nacionalna konferencija o DOP-u pod nazivom Agenda 2005., održana 8. prosinca 2004. godine.

Projekt Indeks DOP nastao je kao dodatan poticaj razvoju DOP-a na području RH, a provodi ga Hrvatska gospodarska komora te Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj. Indeks DOP-a je metodologija za ocjenjivanje odgovornih praksi u poslovanju hrvatskih tvrtki. Ujedno i nagrada koju jednom godišnje u kategoriji malih, srednjih, velikih i javnih tvrtki zajednički dodjeljuju HGK i HRPSOR. Na taj način, HGK i HRPSOR potiču poduzeća na sastavljanje nefinancijskog izvještaja radi postizanje dobre poslovne prakse i prikaza uspješnog poslovanja.

Razvojem nefinancijskog izvještavanja definirani su GRI Standardi. Dijele se na tri univerzalna standarda te na ekonomski, društveni i okolišni modul. Osmišljeni su tako da ih koristi poduzeće koje izvješćuje o svojim utjecajima i na koji način doprinose održivom razvoju. Prilikom izvještavanja, bilo na obaveznoj ili dobrovoljnoj osnovi, poduzeće je dužno pridržavati se općih smjernica.

U empirijskom dijelu rada analiziraju se opći ili univerzalni GRI Standardi te se utvrđuje utjecaj promatranih financijskih pokazatelja na nefinancijsko izvještavanje. Poduzeća su dužna pridržavati se načelima izvještavanja i izvješćem kvalitete kako bi potvrdio da je izvješće pripremljeno u skladu s GRI standardima.

Načela izvještavanja temeljna su za postizanje visokokvalitetnog izvješćivanja o održivosti, dok je izvješće kvalitete bitno kako bi zainteresirane strane dobile pravovaljane informacije o samom poduzeće te kako bi mogle poduzimati odgovarajuće akcije.

Istraživajući cjelovite izvještaje promatranih poduzeća, dolazi se do zaključka da su u prosjeku poduzeća srednje usklađena s općim GRI standardima. Jedno poduzeće je nisko usklađeno s GRI standardima, pet promatranih poduzeća je srednje usklađeno s GRI standardima, jedno poduzeće je visoko usklađeno, jedno nisko, a samo tri su u potpunosti usklađena s općim GRI standardima. Poduzeća u potpunosti prikazuju opće podatke o poduzeću te podatke o strategiji, tj. podatke o najviše rangiranoj osobi za donošenje odluka kao i koji su to ključni učinci, rizici i prilike. Većina poduzeća je prikazala informacije povezane s vrijednostima, načelima, standardima i normama ponašanja kao i informacije povezane s praksom izvještavanja. Najmanje ili gotovo nikakve informacije se ne pronalaze o upravljanju i angažmanu dionika.

Uspoređujući financijske podatke promatranih poduzeća, dolazi se do zaključka kako poslovni rezultat ima učinka na pridržavanje općih GRI Standarda. Izuzev Croatia Airlines d.d. koja je u prethodnoj godini ostvarila gubitak, a nefinancijsko izvješće je srednje usklađeno s općim GRI standardima, za ostala poduzeća vrijedi da što su bolji pokazatelji to je veća usklađenost s općim GRI standardima.

Može se zaključiti da se objavljivanjem nefinancijskog izvještaja pozitivno utječe na rezultat poslovanja. Prikazom uspješnog poslovanja uz brigu o zaposlenicima, okolišu i zajednici stvara se veći ugled poduzeća, a samim time se ostvaruju sve koristi od nefinancijskog izvještavanja. Promatrana poduzeća naglašavaju društveno odgovorno poslovanje te nastoje biti prepoznatljiva po svemu dobrom što proizlazi iz njihovog rada. Uzimajući u obzir da je nefinancijsko izvještavanje obavezno samo za određena poduzeća te da su GRI Standardi nešto relativno novo, srednja razina usklađenosti s općim GRI Standardima, zadovoljavajući je rezultat.

POPIS LITERATURE:

1. AD Plastik d.d., o nama, dostupno na: https://www.adplastik.hr/o-nama/ad-plastik-grupa
2. A. Ježovita, I. Žager (2014.): Ocjena zaduženosti poduzeća pokazateljima profitabilnosti, dostupno na https://hrcak.srce.hr/124753
3. Andrews,1971. citirano prema: Peterson i Hermans, 2003, navedeno u Kundid 2012. https://hrcak.srce.hr/94159
4. Atlantic grupa, društvena odgovornost, dostupno na https://www.atlanticgrupa.com/hr/drustvena-odgovornost/
5. Croatia Airlines d.d., Godišnji financijski izvještaj za 2019. godinu, dostupno na: https://www.croatiaairlines.com/hr/O-nama/Financijske-informacije/Izvjesca-o-poslovanju
6. Čular, M., Dmitrović, V. i Benković, S.: Non financial disclosure using GRI standards: Empirical findings of Croatian and Serbian companies, The Thirteenth International Conference: „Challenges of Europe: Growth, Competitivenes, Innovation and Well-being“
7. Društveno odgovorno poslovanje, 10 godina provedbe projekta, dostupno na https://www.hgk.hr/documents/indeks-dop-a10-godina-provedbe-projekta5c0532d763c50.pdf
8. Global Reporting Iniciative, univerzalni GRI standardi, dostupno na https://www.globalreporting.org/standards/
9. Global Reporting Iniciative, GRI Empowering Sustainable Decisions, https://www.globalreporting.org/standards/gri-standards-download-center/
10. HEP hr, o HEP grupi, dostupno na: http://www.hep.hr/o-hep-grupi/25
11. Hopkins, M. (2005) prema Hopkins, M. (2006), What is Corporate Social Responsibility all about, John Wiley&Sons, Ltd., Journal of Public Affairs, August-November
12. Hrvatska gospodarska komora: O projektu indeks DOP-a, dostupno na: https://dop.hgk.hr/
13. Hrvatska gospodarska komora, Hrvatski poslovni savjet za održivi razvoj: Indeks DOP-a, dostupno na: https://hgk.hr/zajednica-za-drustveno-odgovorno-poslovanje/Indeks-zajednica-za-drustveno-odgovorno-poslovanje

14. IDOP: GRI Standardi – novi standard nefinancijskog izvještavanja, dostupno na: http://idop.hr/hr/izvjestavanje/izvjestavanje/gri-izvjestavanje/gri-standardi-novi-standard-nefinancijskog-izvjestavanja/
15. IDOP: Prednosti integiriranog izvještavanja, dostupno na: http://idop.hr/hr/izvjestavanje/izvjestavanje/integrirano-izvjestavanje/prednosti-integriranog-izvjestavanja/
16. INA d.d., Godišnje izvješće 2019. god, dostupo na: https://www.ina.hr/wp-content/uploads/2020/05/AR_2019_CRO_30.4.pdf
17. Kotler, P., Lee, N. (2009.), Društveno odgovorno poslovanje. M.E.P. d.o.o., Zagreb
18. Kundid (2012.), Društveno odgovorno poslovanje banaka u Republici Hrvatskoj, https://hrcak.srce.hr/94159
19. Letica B.(2010.): Doba odgovornosti: Korporacijska društvena odgovornost u vrijeme svjetske financijske krize, MATE d.o.o.
20. Markota Vukić, N.: Nefinancijsko izvještavanje kao nova obveza iz Zakona o računovodstvu, dostupno na: http://www.idop.hr/media/61439/predavanje-nefinancijsko-izvjescivanje.pdf
21. Metode znanstveni istraživanja, dostupno na: http://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf
22. Miljenović D., (2016.), Smjernice i standardi nefinancijskog izvještavanja, RRIF, časopis broj 05
23. Narodne novine (2020.): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d., broj 42, čl. 21
24. Petrokemija, osnovni podaci, dostupno na: https://petrokemija.hr/Kompanija/Osnovni-podaci
25. Perčević, H.: Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, dostupno na: http://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf
26. Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, Narodne novine, dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_10_95_2052.html
27. Privredni.hr, dodijeljene nagrade indeks DOP-a,https://privredni.hr/dodijeljene-nagrade-indeks-dop-a

28. Radman Peša A., Glavočević A. (2013.), Duštveno odgovorno poslovanje i CRM kao način integriranja društvene odgovornosti u marketinške aktivnosti
29. RIF, sadržaj i datum predaje GFI za 2019, dostupno na: https://www.rif.hr/sadrzaj-i-datumi-predaje-gfi-za-2019/
30. Rogošić, A. i Bekavac, J. (2015.): Izvještaj o društvenoj odgovornosti prema GRI smjernicama, Praktični menadžment, Zagreb, Vol VI, br. 1
31. Šijaković A., Krišto I., Batak M., (2013.): Stručni rad: Društveno odgovorno poslovanje i zaštita zdravlja i sigurnost na radu
32. Valamar Riviera 2019., Konsolidirani GFI, dostupno na: https://valamar-riviera.com/pdfjs/viewer.html?file=/media/374367/godisnji-izvjestaj-za-2019-konsolidirani-pdf.pdf
33. Varteks d.d., o nama, dostupno na: https://www.varteks.com/kompanija/prica-o-varteksu/
34. Vrdoljak Raguž, I. i Hazdovac, K. (2014.): Društveno odgovorno poslovanje i hrvatska gospodarska praksa, Oeconomica Jadertina, Zadar, br 1.
35. Vukić, N. (2015.): Izvještavanje o nefinancijskim informacijama prema novom Zakonu o računovodstvu i Direktivi 2014/95/EU, RRIF d.o.o., Zagreb, broj 12
36. Žager K., Mamić Sačer I., Sever S., Žager L. (2008.). Analiza financijskih izvještaja, Zagreb, Masmedia

SAŽETAK:

Kao odgovor na različite društvene i ekonomske pritiske razvijen je koncept društveno odgovornog poslovanja. Do nedavno je nefinancijsko izvještavanje bilo dobrovoljna praksa onih poduzeća koja su nastojala pokazati integriranu brigu za društvo i okoliš u sustavu donošenja odluka.

Završni rad bavi se istraživanjem usklađenosti nefinancijskih informacija kroz primjenu GRI standarda za opći modul na primjeru odabranih poduzeća na području Republike Hrvatske. Cilj rada je prikazati pojmove društveno odgovornog poslovanja, važnost cjelovitog izvještavanja te opći modul GRI standarda te utvrditi utjecaj kreiranog Indeksa usklađenosti s GRI standardima s financijskim preformansama: ROE, ukupna imovina i financijska poluga. Predmet rada može se definirati kao analiza nefinancijskih izvještaja odabranih poduzeća.

Analizom nefinancijskih izvještaja može se zaključiti da objavljivanje nefinancijskog izvještaja pozitivno utječe na rezultat poslovanja. Promatrana poduzeća naglašavaju društveno odgovorno poslovanje te nastoje biti prepoznatljiva po svemu dobrom što proizlazi iz njihovog rada. Uzimajući u obzir da je nefinancijsko izvještavanje obavezno samo za određena poduzeća te da su GRI Standardi nešto relativno novo, srednja razina usklađenosti s općim GRI Standardima, zadovoljavajući je rezultat.

Ključne riječi: društveno odgovorno poslovanje, nefinancijsko izvještavanje, opći GRI Standardi

SUMMARY:

In response to various social and economic pressures, the concept of socially responsible business has been developed. Until recently, non-financial reporting was a voluntary practice of those firms that have been shown to integrate care for society and the environment into the decision-making system.

The final papers dealing with the research harmonized the non-financial information through the appropriate GRI standard for the general module on the example of selected companies in the Republic of Croatia. The aim of the paper is presented as a confirmation of corporate social responsibility, the importance of comprehensive reporting with the optional module GRI standards and determining the impact of the created Index compliant with GRI standards with financial performance: ROE, total assets and leverage. The subject of the paper can be defined as the analysis of non-financial reports of selected companies.

An analysis of non-financial reports can conclude that publishing a non-financial report will have a positive impact on the business result. The observed companies emphasize socially responsible business and strive to be recognized by everything that will result from their jobs. Considering that non-financial reporting is mandatory only for certain companies and is something commonly new for GRI Standards, the medium level is in line with the optional GRI Standards, is a satisfactory result.

Keywords: corporate social responsibility, non-financial reporting, general GRI Standards

POPIS SLIKA:

Slika 1: Okvirni razvoj društveno odgovornog poslovanja u svijetu 8
Slika 2: Kronološki prikaz Indeksa DOP-a u Hrvatskoj 11
Slika 3: Aspekti cjelovitog izvještavanja 14
Slika 4: Godišnji financijski izvještaj velikih poduzetnika 16
Slika 5: Stavke nefinancijskih izvještaja 19
Slika 6: GRI standardi 23
Slika 7: Pregled osnovnih kategorija i aspekata GRI smjernica 24

POPIS TABLICA:

Tablica 1: Faze razvoja društvene odgovornosti – razina poduzeća 9
Tablica 2: Rang i razine usklađenosti s GRI standardima 29
Tablica 3: Indeks usklađenosti s GRI Standardima za opći modul 37
Tablica 4: Izračun odabranih financijskih pokazatelja 42
Tablica 5: Pearsonov koeficijent korelacije 42